

MICHAŁOWICE

GMINNY BIULETYN INFORMACYJNY
WRZESIEŃ-PAŹDZIERNIK 2022 (3/2022) WYDAWNICTWO BEZPŁATNE

URZĄD GMINY MICHAŁOWICE

Reguły, ul. Aleja Powstańców Warszawy 1, 05-816 Michałowice
tel. 22 350 91 91, fax: 22 350 91 01, sekretariat@michalowice.pl, www.michalowice.pl

Centrala: 22 350-91-91 oraz tonowo wybierając nr wewnętrzny:

0 – Kancelaria ogólna;	10 – Zieleń;
2 – Dowody i meldunki;	11 – Numery porządkowe nieruchomości i dzierżawa gruntów;
3 – Działalność gospodarcza;	12 – Podział nieruchomości i rolnictwo;
4 – Awarie wodno-kanalizacyjne;	13 – Planowanie przestrzenne;
5 – Rozliczanie opłat wodno-kanalizacyjnych;	14 – Zamówienia publiczne;
6 – Podatki;	15 – Promocja;
7 – Inwestycje wodno-kanalizacyjne;	16 – Kultura i sprawy społeczne;
8 – Utrzymanie dróg;	17 – Zarządzanie kryzysowe;
9 – Utrzymanie porządku i czystości, odpady komunalne;	

Telefony bezpośrednie:

Sekretariat wójta – 22 350-91-50
Sekretarz gminy – 22 350-91-87
Skarbnik gminy – 22 350-91-53
Biuro rady gminy – 22 350-91-70

Kasa urzędu: 22 350-91-14
(czynna pon. 9:15 – 17:00; wt. 8:15 – 16:00; śr. i czw. 8:15 – 15:00; pt. 8:15 – 13:00; w ostatni dzień roboczy miesiąca kasa czynna do 12:00)

Odpady – 22 350-91-11
Rozliczanie faktur za wodę i kanalizację – 22 350-91-30

Gminne jednostki organizacyjne

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Michałowice**
Reguły, ul. Aleja Powstańców Warszawy 1, 05-816 Michałowice, tel. 22 350-91-20
- **Centrum Usług Wspólnych**
Reguły, ul. Aleja Powstańców Warszawy 1, 05-816 Michałowice, tel. 22 350-91-60
- **Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach z siedzibą w Nowej Wsi**
ul. Główna 52 A, 05-806 Komorów tel. 22 758-28-22 (dyżury w każdy czwartek w godz. 17.00-19.00)
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Marii Dąbrowskiej w Komorowie**
ul. Marii Dąbrowskiej 12/20 05-806 Komorów, tel. 22 758-06-37 ZSO i SP tel. 22 758-02-48 liceum
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi**
ul. Główna 96, 05-806 Komorów tel. 22 758-26-05 szkoła tel. 22 758-26-51 przedszkole
- **Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Michałowicach**
ul. Szkolna 15; 05-816 Michałowice tel. 22 723-86-21
- **Gminne Przedszkole w Michałowicach**
ul. Szkolna 13, 05-816 Michałowice, tel. 22 723-83-80
- **Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Michałowicach**
ul. Raszynska 34 tel. 22 723-86-00
Filia biblioteki mieści się w Nowej Wsi (budynek gminnego przedszkola) ul. Główna 52A, 05-806 Komorów tel./fax 22 758-28-72
- **Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej w Komorowie**
Kraszewskiego 3, tel. 22 758-01-84, fax. 22 350-91-19

Ważniejsze telefony

TELEFON ALARMOWY – 112

POLICJA – 997

Komisariat Policji

05-816 Michałowice; ul. Kuchy 15
tel. 47 724-67-45, 22 753-40-45

Komenda Powiatowa

tel. 47 724-62-13

STRAŻ POŻARNA – 998

Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wsi
ul. Główna 2
tel. alarmowy 881-444-664

POGOTOWIE ENERGETYCZNE – 991

tel. 22 340-41-40

POGOTOWIE GAZOWE – 992

STAROSTWO POWIATOWE

tel. 22 738-14-00

OŚWIETLENIE ULICZNE

Firma ELES-BUD Ewa Konopka-Strusińska
elesbud-konserwacja@wp.pl
tel. 535-481-335 / 794-227-699

AWARIE SIECI WODOCIĄGOWEJ

Konsorcjum Firm: Marek Juchniewicz oraz Usługi Asenizacyjne Leon Szeląg z siedzibą w Raszynie ul. Słowikowskiego 62a,
tel. 22 759-03-03, 517-098-187, 514-797-022 (czynne całodobowo).

AWARIE SIECI KANALIZACYJNEJ I SANITARNEJ

Usługi Asenizacyjne Leon Szeląg, 05-090 Raszyn

Awarie: 507-171-429, 22 720-33-97 (telefonie całodobowe)

POGOTOWIE RATUNKOWE – 999

NOCNA POMOC MEDYCZNA

ZOZ „Piastun”; Piastów, ul. Reja 1
tel. 22 753-81-37

PRZYCHODNIE LEKARSKIE

- „Amedica”, ul. Główna 104, 05-806 Granica
tel. 22 724-48-28

- „Arka” Komorów, ul. Beryłowa 34
tel. 22 758-00-85

- RES-MED. Michałowice, ul. Ludowa 7
tel. 22 753-04-04

- Przychodnia Lekarska ZDROWIE
Komorów, ul. Turkusowa 5, tel. 22 759-16-57

Centrum Medycyny i Rehabilitacji Artkinezis;
Pruszków, ul. Kwaitów Polnych 4, tel. 22 730-13-30

APTEKI

- Apteka 24h Pruszków, ul. Armii Krajowej 44
tel. 22 759-53-84

- „Leśna” Komorów, ul. Ceglana
tel. 22 758-02-21

- „Ostoja” Komorów, ul. Beryłowa 34
tel. 22 758-00-82

- Apteka w Michałowicach, ul. Jesionowa 40
tel. 22 723-91-83

- Apteka w Michałowicach, ul. Parkowa 1a
tel. 22 753-09-80

- Apteka w Granicy, ul. Główna 104, tel. 694-045-071

Urzędy pocztowe

URZĄD POCZTOWY

W MICHAŁOWICACH

ul. Raszynska 34
05-816 Michałowice-Osiedle

pon.: 14:00-20:00

wt.-śr.: 13:00-19:00

czw.-pt.: 09:30-15:30

sob.-niedz. nieczynne

URZĄD POCZTOWY W REGUŁACH

ul. Aleja Powstańców Warszawy 1
05-817 Reguły

pon.: 13:00-20:00

wt.: 12:00-19:00

śr.: 12:00-19:00

czw.: 08:00-15:00

pt.: 08:00-15:00

sob.: nieczynne

URZĄD POCZTOWY W KOMOROWIE

ul. Krótka 5

05-806 Komorów

pon.: 14:00-20:00

wt.: 14:00-20:00

śr.: 11:00-17:00

czw.: 08:00-14:00

pt.: 08:00-14:00

sob.: nieczynne

Spis treści

WYDARZENIA

Dni Gminy Michałowice	4
Koncepcja zagospodarowania terenu przy zbiornikach retencyjnych w Michałowicach	9
Przedszkole w Regułach	10
Ranking zamożności samorządów 2021	12
Gmina Michałowice konsekwentnie realizuje inwestycje, stawiając na ekologiczne rozwiązania	13
IV Półmaraton „Lasy nad Utratą”	15
Ekobrygada zakończyła sprzątanie	15
Witaj, szkoło!	16
Nowi nauczyciele mianowani	17
45-lecie Koła nr 2 PZERI	17

UROCZYSTOŚCI

56. Rajd po Kamienistej Drodze	18
Cześć i chwała bohaterom	22
XIX Młodzieżowy Rajd Pęcicki	23

INWESTYCJE

Raport z placu budowy	24
Dofinansowania pozyskane przez gminę	26
Rozstrzygnięliśmy przetarg na projekt skrzyżowania ul. Głównej w Nowej Wsi i DW 719	32
Stacja naprawy rowerów	32
Koncert Janusza Olejniczaka	33

EKOLOGIA

Do czego służą kosze uliczne?	34
Użytki ekologiczne – chrońmy przyrodę gminy Michałowice	35

SPRAWY OBYWATELSKIE

Prawo do udziału w sesji rady gminy jest prawem obywatela	36
Spotkania w sołectwach i osiedlach za nami	37

DZIAŁ SENIORA

Oferta dla seniorów w gminie Michałowice	46
--	----

PO GODZINACH

Wspomnienia Seniora	52
Historia Mary z Reguł	54

S. 4 Dni gminy Michałowice

S. 11

Podpisanie aktu erekcyjnego przedszkola w Regułach

S. 54 Historia Mary z Reguł

Redakcja:

Autorzy tekstów: Szymon Kubicki, Mariusz Marcysiak, Angelika Niedzieska, Małgorzata Pachecka, Katarzyna Stygińska, Magdalena Zielińska

Skład i łamanie: dbPRINT Sp. z o.o., www.dbprint.pl

Grafiki: freepik.com, AdobeStock, Wawrzyniec Gerlach

Zdjęcia: Marcin Bójko, Angelika Niedzieska, Mariusz Marcysiak, Marta Ożóg, Katarzyna Stygińska, Robert Marczał, z archiwum Rafa Skapskiego ; www.azs.waw.pl

Druk i oprawa: dbPRINT Sp. z o.o.

Errata: W poprzednim wydaniu źle podpisaliśmy autorkę artykułu „Dlaczego Paderewski?”, panią Ninę Wojcieszko-Kowalską, za co serdecznie przepraszamy.

Napisz do nas: biuletyn@michalowice.pl

Dni Gminy M

W ostatni weekend września miał miejsce szereg imprez pod wspólnym parasolem „Dni Gminy Michałowice”. Obchody rozpoczęła gra terenowa „Weź głęboki oddech”. Uczestnicy gry startowali w południe z pięciu punktów naszej gminy w Michałowicach, Opaczy-Kolonii, Suchym Lesie, Granicy i Komorowie, by spotkać się o 13:00 na parkingu przy Urzędzie Gminy Michałowice. W drodze musieli odpowiadać na szereg pytań typu: „Dlaczego łąka kwietna jest lepsza od angielskiego trawnika?”, czy „Dlaczego pomiary PM_{2,5} i PM₁₀ są istotne dla naszego zdrowia?”. Grę zorganizowało stowarzyszenie ABC we współpracy z urzędem gminy i 26 wolontariuszami ze szkół, a w grze udział wzięło 78 osób.

Podczas pikniku było mnóstwo atrakcji: wyścigi robotów solar-

nych, sokowirówka napędzana siłą nóg, konkursy w „kole fortuny” z ekozagadkami. Były też ekomydła, warsztaty malowania butelek i ekobiżuteria. Uczestnicy mogli zobaczyć, jak działa dymomierz i analizator spalin. Wśród namiotów było sporo stoisk z rękodziełem oraz roślinami. Można

było porozmawiać z wystawcami o pompach ciepła, fotowoltaice i zielonych dachach. Rodzice mogli wsiąść do samochodu elektrycznego, a dzieci wziąć udział w konkursach, warsztatach i przedstawieniach związanych z ekologią. Firma Hetman chwaliła się swoją ekologiczną śmieciarką. Można też

Michałowice

było zobaczyć, jak kiedyś młóciło się zboże cepami, czy nawet samemu spróbować swoich sił w mieleniu mąki za pomocą prawdziwych żaren. Urzędnicy gminni rozdawali też wszystkim chętnym cebulki tulipanów do posadzenia w ogrodach.

W czasie pikniku można było też zdobyć wiele cennych informacji: dowiedzieć się, jak zadbać o rośliny przed zimą, jak zrobić kompost w trzy tygodnie, czy jak założyć ogród permakulturowy, który nie wymaga przekopywania i pielenia.

W trakcie pikniku wręczono też nagrody w konkursie „Pochwal się swoim wodołapaczem”, w którym oceniane były wodołapcze wykonane w ramach gminnej dotacji „Wodołapacz”. Instalacje zgłoszone do konkursu mogą być wspaniałą inspiracją dla uczestników kolejnej transzy gminnego programu do zbierania deszczówki, bowiem pokazują, że narzędzia do oszczędzania wody nie tylko pomagają rozwiązywać problem retencji, ale mogą być również ozdobą ogrodu.

1. Początek pikniku ekologicznego, sobota 24.09, godzina 13:00
2. Finał gry terenowej „Weź głęboki oddech” przed Urzędem Gminy Michałowice
3. Tak wygląda w przekroju zielony dach, który w ziemi zatrzymuje ciepło, a w lecie chłodzi budynek
4. Na pikniku można było zobaczyć młóckę cepami i samemu spróbować sił w mieleniu żarnami
5. Ogłoszenie wyniku konkursu „Pochwal się wodołapaczem”
6. I miejsce w konkursie „Pochwal się wodołapaczem”

1

2

Równoległe do pikniku na parkingu przed urzędem odbył się konkurs dla uczniów szkół i pokazy związane z ratownictwem drogowym organizowane przez Stowarzyszenie Ratowników Medycznych RES. W konkursie zwyciężyła szkoła w Nowej Wsi, nagrodą był automatyczny defibrylator. Po ogłoszeniu wyników odbył się pokaz ratownictwa drogowego przeprowadzony wspólnie przez policję z Reguł, straż pożarną z Nowej Wsi, policję i ratowników medycznych ze stowarzyszenia RES. Do zainscenizowania wypadku posłużyły prawdziwe samochody, a widzowie mogli zobaczyć, jak wygląda udzielanie pomocy poszkodowanym od

1. Uczestnicy konkursu zorganizowanego przez stowarzyszenie RES
2. Pokaz ratownictwa drogowego w wykonaniu strażaków z Nowej Wsi i ratowników RES
3. Jedno z drzew zasadzonych pod koniec pikniku ekologicznego przez „Zielonych Przyjaciół gminy Michałowice”

momentu przyjazdu policji na miejsce zdarzenia, aż po rozcięcie wraku w celu wydobycia zeń uszkodzonego kierowcy.

Piknik zakończyło wkopanie wzdłuż ulicy Kuchy „statuetek” – drzew dla „Zielonych przyjaciół

3

gminy Michałowice”. Wieczorem z kolei, na parkingu przy stacji WKD, odbył się spektakl teatralny „Tangosphere”. w którym wystąpił zespół Gang Tango. Niezwykle cenna była narracja grającego na bandoneonie Piotra Kopietza, który

1. Grochówka serwowana przez niezawodnych strażaków z Nowej Wsi
2. Uliczny teatr kukielkowy dla dzieci z baśniami Andersena
3. Animatorzy z Brazylii porwały uczestników do tańca w rytm muzyki latynoamerykańskiej

wprowadzał widzów krok po kroku w magiczny nastrój tango nuevo wykreowanego przez mistrza tego gatunku Astora Piazzollę.

Niedziela też była pełna atrakcji. Piknik rodzinny zaczął się oficjalnie o godzinie 13:00, ale dopiero o 14:00 zrobiło się gorąco za sprawą dwóch animatorek z Brazylii, które najpierw pokazały, jak wygląda tradycyjna samba, a później rozkręciły uczestników pikniku we wspólnym tańcu.

Dla dzieci atrakcją był teatr uliczny z bajkami Andersena, tatusiowie mogli spróbować swoich sił w zawodach strongman (a mamusie w strong woman). Nie mogło oczywiście zabraknąć grochówki serwowanej z kuchni polowej przez strażaków z Nowej Wsi. Do wspólnej zabawy zachęcał wodzirej, były dmuchańce, warsztaty kreatywne dla dzieci, stragany z rękodziełem, fotobudka, popcorn i wata cukrowa, słowem wszystko, co powinno być na każdym szanującym się festynie.

Ukoronowaniem tego dnia pełnego atrakcji był koncert Dawida Kwiatkowskiego, laureata Europejskiej Nagrody Muzycznej MTV dla najlepszego polskiego artysty. Warto dodać, że młodzi ludzie tak bardzo chcieli zająć miejsce tuż przy scenie, że koczowali na parkingu przed stacją WKD już od soboty. Pomysł zaproszenia Dawida Kwiatkowskiego powstał po konsultacji z Młodzieżową Radą Gminy Michałowice III kadencji, która funkcjonuje u nas od listopada 2021. To z pewnością dobry przykład pokazujący, że młodzież również może mieć istotny wpływ na to, co dzieje się w naszej gminie i jej pomysły są realizowane.

1. Koncert Dawida Kwiatkowskiego na parkingu w Regulach
2. Dawid Kwiatkowski
3. Podziękowania po koncercie składała wójt Małgorzata Pachecka i przewodniczący Młodzieżowej Rady Gminy Mateusz Pietrzak
4. Stały punkt programu koncertów Dawida – selfie z fanami

Koncepcja zagospodarowania terenu przy zbiornikach retencyjnych w Michałowicach

18 października br. w Michałowicach odbyło się spotkanie informacyjne dla mieszkańców, podczas którego został zaprezentowany projekt zagospodarowania terenów wokół akwenów w dolinie rzeki Raszynki. Zakłada on przede wszystkim zachowanie naturalnego charakteru tego miejsca.

Ogólnymi założeniami projektu są:

- zachowanie naturalnego charakteru obiektu;
- podkreślenie indywidualności i niepowtarzalności terenu;
- nadanie funkcji poszczególnym częściom terenu;
- projektowanie z poszanowaniem istniejącej fauny i flory;
- ubogacenie istniejącej flory o nasadzenia gatunków rodzimych zgodnych z siedliskiem;
- zastosowanie naturalnych materiałów.

Projekt zakłada usytuowanie naturalistycznej małej architektury, m.in.:

- drewnianych ławek;
- drewnianych koszy na śmieci;
- altan wiklinowych z ławkami;
- tunelu wiklinowego;
- stołów piknikowych;
- a także drewnianych instalacji dla dzieci (m.in. liczydło, bębny, itd) oraz wiklinowych imitujących wizerunki zwierząt.

Dodatkowo teren wzbogacą nowe gatunki drzew, krzewów i zieleni niskiej, w tym nowa łąka kwietna z dosadzonymi 40 gatunkami rodzimych bylin oraz trawnik z kwiatami wieloletnimi.

Z projektem można zapoznać się na stronie internetowej www.michalowice.pl

Przedszkole w Regułach

23 września w Regułach odbyło się uroczyste wmurowanie aktu erekcyjnego przedszkola w Regułach w przygotowaną specjalnie w tym celu ladę recepcyjną.

Marcin Bójko

Akty erekcyjne wielkich przedsięwzięć zwykle podpisuje się na samym początku budowy. Jednak niespokojne czasy, w których budowa przedszkola ruszała – sam środek pandemii SARS-CoV-2 – sprawiły, że uroczystość przesunęła się, jeśli nie na koniec inwestycji, to przynajmniej na ostatnią jej prostą. Małgorzata Pachecka, wójt gminy Michałowice zaprosiła na uroczystość przedstawicieli wszystkich szczebli samorządu. Na uroczystości zjawili się przedstawiciel marszałka województwa mazowieckiego, starosta pruszkowski Krzysztof Rymuza, wójtowie gmin zrzeszonych w stowarzyszeniu

LGD Nadarzyn–Raszyn–Michałowice: Andrzej Zaremba z Raszyna i Dariusz Zwoliński z Nadarzyna, przedstawiciele Rady Gminy Michałowice z przewodniczącą Beatą Rycerską na czele, sołtysi i przewodniczący osiedli z całego terenu gminy Michałowice, a tak-

że przedstawiciele urzędu gminy, szkół i przedszkoli, jednostek organizacyjnych oraz firm realizujących budowę. Wszyscy goście zostali zaproszeni do podpisania aktu erekcyjnego, który spoczął w tubie – kapsule czasu, ze stali szlachetnej, specjalnie na tę okazję

Akt erekcyjny podpisany przez wszystkich uczestników uroczystości został umieszczony w tubie ze stali nierdzewnej przygotowanej specjalnie na tę okoliczność przez firmę Asmet.

skonstruowanej przez firmę Asmet z Reguł. W tubie znalazły się również gazety z dnia podpisania aktu, proporzec gminy Michałowice, medal okolicznościowy z okazji 30-lecia samorządu terytorialnego, medal upamiętniający konstytucję 3. Maja i pióro wieczne. Tuba została następnie zamknięta i symbolicznie „wmurowana” w biurko przedszkolnej recepcji.

Wycieczka po budynku

Po umieszczeniu aktu erekcyjnego na swoim miejscu goście mieli okazję zwiedzić plac budowy, a było warto. Cały budynek został zaprojektowany z myślą o energoefektywności, co jest szczególnie ważne w dzisiejszych czasach, gdy ceny energii szycują w górę w zawrotnym tempie. Do technologii pomagających oszczędzać energię należy zaliczyć: konstrukcję dachu, system ogrzewania i wentylacji, a także panele fotowoltaiczne.

O dachu zwiedzającym budowę opowiadał Mariusz Zawadzki z firmy Xseroflor. Choć zieleń na dachu nie jest na pierwszy rzut oka zbyt imponująca, to wiadomo, że została zaprojektowana z wielką starannością. Kluczem są rośliny z rodzaju rozchodników, które rosną na suchych i piaszczystych podłożach. Podłożem w przypadku dachu przedszkola są porowate skały wulkaniczne, które zatrzymują wilgoć, niezbędną do życia tych roślin. Surowe warunki sprawiają, że nic poza rozchodnikami na dachach sobie nie poradzi, a co za tym idzie, nie ma potrzeby nawożenia czy koszenia tych roślin. Dach sam się utrzymuje w dobrej kondycji, a to bardzo ważne, bo-

Na dachu umieszczone zostały rośliny z rodzaju rozchodników, które rosną na suchych i piaszczystych podłożach. Podłożem w przypadku dachu przedszkola są porowate skały wulkaniczne, które zatrzymują wilgoć, niezbędną do życia tych roślin.

Wentylatornia – przed usunięciem zużytego powietrza z budynku odzyskiwane jest zgromadzone w nim ciepło.

wiem taka zieleń obniża radykalnie temperaturę dachu w upalne dni, co stanowczo zmniejsza zapotrzebowanie energetyczne do klimatyzowania sal.

Budynek ogrzewany jest za pomocą powietrznych pomp ciepła i kotłów gazowych. Pompy zapewniają ogrzewanie pomieszczeń i gorącą wodę w kranach już od temperatury -5 stopni Celsjusza na zewnątrz budynku. Dopiero poniżej tej temperatury zadanie ogrzewania przejmują na siebie kotły zasilane gazem ziemnym.

Na dachu budynku zainstalowano też panele fotowoltaiczne o mocy 40kWp, podłączone do sieci energetycznej za pośrednictwem licznika dwukierunkowego. Ich moc pozwala na zaspokojenie sporej części zapotrzebowania budynku na energię elektryczną, co wydatnie pomaga obniżyć koszty eksploatacji.

Prace budowlane we wnętrzu już się zakończyły i w chwili obecnej trwają odbiory techniczne. Wszystko wskazuje na to, że przed końcem roku przedszkole będzie gotowe na przyjęcie dzieci.

Ranking zamożności samorządów 2021

Gmina Michałowice zajęła 10. miejsce w kategorii gmin wiejskich w rankingu „Najbogatsze samorządy 2021 roku” pisma samorządu terytorialnego Wspólnota, z dochodem per capita wynoszącym 8184,57 zł. To świetny wynik, który plasuje nas w czołówce najbogatszych gmin wiejskich na Mazowszu!

Ranking został opracowany na podstawie osiągniętych dochodów w 2021 r. Jednak, podobnie jak w la-

tach ubiegłych, pominięte zostały wpływy z dotacji celowych (dochody ze środków zewnętrznych), które mają tymczasowy charakter. Ponadto dochody gmin zostały skorygowane na dwa sposoby. Nie została uwzględniona w nich składka pozyskana przez samorządy, tzw. „janosikowe”, wynikająca z subwencji równoważącej dla gmin. Natomiast zostały uwzględnione skutki zmniejszenia stawek, ulg i zwolnień w podatkach lokal-

nych. W ten sposób skorygowane dochody zostały podzielone przez liczbę mieszkańców danej jednostki samorządowej.

Bardzo cieszy fakt, że mimo trudnych ekonomicznie czasów, nasza gmina zajęła tak wysokie miejsce. W stosunku do roku poprzedniego awansowaliśmy o 9 pozycji, natomiast od przeprowadzenia pierwszej edycji rankingu w 2001 roku - aż o 30 (gmina Michałowice zajmowała wówczas 40. pozycję).

RANKING
GMINY WIEJSKIE

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Gmina	Województwo	Zamożność per capita 2021 (w zł)
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Kleszczów	łódzkie	36550,58
3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	Rewal	zachodniopomorskie	13725,66
8	11	14	14	12	10	6	5	4	4	3	3	Kobierzyce	dolnośląskie	10959,65
20	6	9	4	18	7	5	4	9	5	4	4	Ustronie Morskie	zachodniopomorskie	10242,00
229	130	88	52	35	20	22	23	19	20	13	5	Sulmierzyce	łódzkie	10137,67
23	16	17	10	9	13	8	7	10	6	8	6	Nadarzyn	mazowieckie	9167,10
5	7	8	9	7	6	7	6	8	8	6	7	Suchy Las	wielkopolskie	8790,14
14	10	16	6	6	8	10	11	7	12	9	8	Jerzmanowa	dolnośląskie	8473,09
15	17	11	20	14	9	9	12	13	11	11	9	Tarnowo Podgórne	wielkopolskie	8223,45
25	29	23	24	19	15	21	16	14	16	19	10	Michałowice	mazowieckie	8184,57
7	5	13	21	16	16	19	14	6	7	10	11	Ostrów	podkarpackie	8094,67
12	20	4	12	17	19	13	20	18	18	20	12	Rudna	dolnośląskie	7889,01
21	18	25	28	25	30	23	10	16	15	5	13	Szczerców	łódzkie	7863,27
6	22	27	27	24	22	25	26	23	21	18	14	Powidz	wielkopolskie	7859,59
37	30	19	18	15	17	17	15	12	10	14	15	Kampinos	mazowieckie	7675,58
22	12	7	11	4	3	3	3	3	3	21	16	Rząśnia	łódzkie	7599,34
30	15	24	3	3	4	11	13	15	13	16	17	Lesznówola	mazowieckie	7558,59
18	35	20	22	13	24	15	8	11	9	15	18	Grębocice	dolnośląskie	7498,81
125	81	67	69	60	59	48	30	29	27	31	19	Wiązowna	mazowieckie	7305,44
10	13	5	15	36	21	14	17	27	14	12	20	Puchaczów	lubelskie	7286,40
67	105	71	66	78	82	51	71	46	40	43	21	Kołbaskowo	zachodniopomorskie	7188,87
45	46	48	25	11	35	31	27	24	23	25	22	Stare Babice	mazowieckie	7167,48
11	14	10	8	10	12	12	9	20	19	17	23	Mielnik	podlaskie	7079,16
69	52	35	39	29	31	24	24	26	22	22	24	Jaktorów	mazowieckie	7009,14
16	19	18	19	21	18	18	19	21	24	23	25	Nowiny	świętokrzyskie	6838,83
70	65	49	34	22	14	42	34	5	48	69	26	Darłowo	zachodniopomorskie	6823,02
570	530	123	274	364	218	233	234	201	89	58	27	Miedzichowo	wielkopolskie	6753,17
26	24	29	29	28	23	28	36	34	37	27	28	Stupno	mazowieckie	6724,97
44	71	52	47	50	51	40	41	33	33	30	29	Izabelin	mazowieckie	6710,77
547	250	255	296	138	158	111	83	40	39	34	30	Baranów	wielkopolskie	6696,01
41	44	59	61	49	57	56	54	44	41	29	31	Raszyn	mazowieckie	6657,82
59	60	91	62	42	39	33	38	39	29	28	32	Kolbudy	pomorskie	6610,01
9	9	6	16	8	11	20	21	22	36	42	33	Przykona	wielkopolskie	6532,96
38	33	36	64	53	47	54	56	42	50	46	34	Solina	podkarpackie	6487,24
267	134	161	137	128	105	47	53	54	44	48	35	Perzów	wielkopolskie	6434,68
73	178	144	102	87	63	64	61	49	53	38	36	Czosnów	mazowieckie	6422,32

Gmina Michałowice konsekwentnie realizuje inwestycje, stawiając na ekologiczne rozwiązania

Rozwój samorządów nie byłby możliwy bez inwestycji. W gminie Michałowice inwestycje łączą potrzeby mieszkańców i środowiska naturalnego.

Małgorzata Pachecka

Przy obecnej zmienności, niepewności, złożoności i niejednorodności warunków i sytuacji, w których przyszło nam wszystkim działać, 10. miejsce w rankingu możliwości samorządów w kategorii gmin wiejskich bardzo cieszy. Wysokie dochody własne wynikają przede wszystkim z zawodowej działalności mieszkańców i firm, i to dzięki tej aktywności samodzielnie finansujemy wiele zadań. Najważniejszym bogactwem gminy, w której nie ma przemysłu i fabryk, są jej mieszkańcy.

Pozyskiwanie środków zewnętrznych

Dochody własne gminy wspomaga prowadzona przez nas skuteczna polityka pozyskiwania środków zewnętrznych. W 2021 roku przyznano nam 10,3 mln zł dofinansowania, a wartość zrealizowanych

inwestycji wyniosła ponad 50,6 mln zł, przy dochodach ogółem wynoszących 205,6 mln zł. Były to dla nas rekordowe wyniki. Szybko rosnące ceny materiałów i usług nie ułatwiały realizacji zamierzonych planów, ale mimo to konsekwentnie je prowadziliśmy.

Rozwój infrastruktury usług społecznych

Choć jesteśmy małą podwarszawską gminą, realizowanych przez nas inwestycji nie powstydziłyby się duże miasta. Staramy się, by były one funkcjonalne i estetyczne, bo stanowią wizytówkę gminy i sprawiają, że mieszkańcom żyje się lepiej. Stawiamy na rozwój infrastruktury świadczącej usługi społeczne. Są to przede wszystkim nowe budynki oświaty oraz miejsca wspólnych spotkań mieszkańców zapewniające możliwość spędzania wolnego czasu i rekreacji (np. budowana właśnie świetlica

w Pęcicach z zagospodarowaniem terenu). Ponadto przebudowujemy ulice, sieć wodociągową i kanalizacyjną, wykonujemy odwodnienia dróg i kanały technologiczne, modernizujemy oświetlenie na energooszczędne.

Rozwiązania ekologiczne

Nasze działania są ekologiczne, gdyż świadomie inwestujemy w ekologiczne rozwiązania. Pierwsze energoefektywne przedszkole powstaje w Regułach.

Zalew na rzece Utracie

*Instalacja fotowoltaiczna
na dachu szkoły
w Michałowicach*

Wszystko wskazuje na to, że przed końcem roku będzie gotowe na przyjęcie dzieci. Kolejną inwestycją tego rodzaju będzie budowa przedszkola w Michałowicach, dla którego wykonaliśmy już dokumentację projektową i szykujemy się do ogłoszenia przetargu. Podobne założenie energoefektywności obiektu przyjęliśmy, opracowując kompletną dokumentację projektowo-wykonawczą Centrum Inicjatyw Kulturalnych w Komorowie. W planach na kolejne lata mamy budowę nowej szkoły, której budynek również będzie energooszczędny.

Inwestycje w nowe budynki publiczne są oczywiście bardzo ważne, lecz nie zapominamy o modernizacji dotychczasowych placówek oświatowych i bibliotek, aby w latach kolejnych ich utrzymanie było tańsze. W ubiegłym roku rozpoczęliśmy rozbudowę hali sportowej przy szkole podstawowej w Michałowicach, jak również termomodernizację tego obiektu

wraz z instalacją fotowoltaiki i nowej instalacji grzewczej dla całego budynku. Przebudowaliśmy także salę gimnastyczną w szkole w Nowej Wsi, boisko sportowe przy szkole w Komorowie oraz świetlicę w Pęcicach Małych.

Baczenie przyglądamy się trendom i dlatego wybudowaliśmy liczne (jak na małą gminę) stanowiska do ładowania samochodów elektrycznych oraz wiaty na rowery przy centrach przesiadkowych.

Szczególnie zależy nam na terenach zielonych, bo tam spędzamy czas wolny i w tym obszarze wypoczywamy. Jedną z największych inwestycji była modernizacja zalewu na Utracie. Z myślą o mieszkańcach stale rozbudowujemy sieć dróg rowerowych, a także miejsca do spędzania wolnego czasu. Przykładem są place zabaw i do ćwiczeń powstające w Regułach, Komorowie, Pęcicach i Granicy oraz zielone skwery i ciągi spacerowe m.in. w Michałowicach.

Tylko w ubiegłym roku posadziliśmy 430 drzew i ponad 20 tys. krzewów. Dobierając rośliny, kierujemy się ich wytrzymałością na zmiany klimatyczne, pamiętając przy tym o bioróżnorodności i o owadach oraz drobnych zwierzętach, które znajdą tam swoje siedliska. Nowe nasadzenia staramy się finansować także ze środków zewnętrznych.

To oczywiście tylko ułamek naszych ubiegłorocznych działań, nie wymienię tu wszystkich. Budujemy i edukujemy mieszkańców, a oni świadomie korzystają z powstających inwestycji oraz gminnych programów proekologicznych, takich jak np. wymiana starych pieców, montaż wodołapaczy, tworzenie przydomowych kompostowników. Gmina Michałowice jest dobrym miejscem do życia, co ma swoje odzwierciedlenie w opiniach mieszkańców, a także w wielu rankingach opracowywanych przez ekspertów, w których zajmujemy wysokie pozycje.

IV PÓŁMARATON „LASY NAD UTRATĄ”

W sobotę, 17 września, 375 miłośników biegania spotkało się nad zalewem w Komorowie, gdzie odbyło się gminne sportowe wydarzenie - Półmaraton i bieg na 5 km "Lasy nad Utratą".

Tegoroczny program rozrósł się dodatkowo o rekreacyjne biegi dzieci, w których udział wzięło 100 uczestników i sztafety półmaratońskie - 7 drużyn.

Trasa w większości prowadziła drogami leśno-szutrowymi lasu Nadleśnictwa Chojnów. Jedynie początkowy i końcowy fragment stanowił asfaltowy odcinek. Uczestnicy biegu na 5 km mieli do pokonania jedno okrążenie, a półmaratonu i sztafet - cztery. Trasy dzieci były poprowadzone tymi samymi drogami, co dorosłych, jednak odcinki, w zależności od kategorii wiekowej wynosiły 200 m, 400 m i 1000 m.

W sobotę, punktualnie o godz. 10:00 Wójt Gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka dała sygnał do startu.

Pierwsi pobiegli zawodnicy rywalizujący na odcinku 5 km. Po niespełna 18 minutach do mety dobiegł pierwszy biegacz - Filip Chyłkowski, 11 sekund później drugi - Krzysztof Wójcik, natomiast trzecia była pani Eliza Galińska, którą od poprzedniczka dzieliło tylko 12 sekund.

Natomiast o 11:00 wystartowali zawodnicy biorący udział w Pół-

maratonie i biegu sztafetowym. Do pokonania mieli 4 pętle, na których na biegaczy czekały napoje i odżywcze przekąski. Najszybciej trasę półmaratonu pokonał Damian Falandysz z czasem: 01:17:38. Wśród kobiet pierwsza dobiegła Beata Zaręba: 01:42:55. Natomiast najszybszą sztafetą była drużyna Big Bad Wolf: 01:33:10.

Ekobrygada zakończyła sprzątanie

W dżdżyste przedpołudnie soboty 1 października Ekobrygada pod wodzą Jurka Chlebickiego posprzątała okolice drogi serwisowej odchodzącej od ulicy Migdałowej przy S2 w Opaczy-Kolonii.

Młodzi ludzie z gminnych szkół zebrali kilka ton śmieci. Było sporo opon, szkła, części samochodów i odpadów budowlanych.

Impreza zakończyła się ogniskiem i herbatą. Jurek Chlebicki deklarował, że to ostatnie sprzątanie Ekobrygady, gmina jest już czysta, dlatego na koniec otworzył okolicznościowego szampana.

Witaj szkoło!

1 września zabrzmiał pierwszy dzwonek w gminnych szkołach, a uczniowie rozpoczęli naukę po wakacyjnej przerwie. Wszyscy radośni i wypoczęci z uśmiechem na twarzy gotowi do nauki.

Rok szkolny 2022/2023 w gminnych szkołach rozpoczęło 2363 uczniów.

Dla wielu uczniów była to też świetna okazją do pierwszych spotkań z kolegami i koleżankami po wakacyjnej przerwie. Dla niektórych, tak jak w przypadku „pierwszaków” – uczniów klas pierwszych, których w naszej gminie mamy 279, był to pierwszy dzień w szkole.

Tego dnia oprócz rodziców, dzielnych pierwszoklasistów wspierali starsi koledzy i koleżanki, którzy m.in. słowami Nikoli Jędrzejczyk z ZSO w Komorowie tak powitali najmłodszych uczniów: „Kochani pierwszoklasiści, dziś po raz pierwszy przyszlście do tej szkoły. Pierwszy uśmiech wychowawcy, pierwsze spotkanie z przyjaciółmi. Czekają na was nowe wyzwania. Te duże i te niewielkie, wiążące się z rozpoczęciem najważniejszego etapu edukacji. Od dzisiaj jesteście uczennicami i uczniami naszej szkoły, która stanie się dla Was drugim domem. To tutaj będziecie dzień po dniu stawać się mądrzejsi i już nie będziecie pytać rodziców, co tu jest napisane, bo sami przeczytacie. Nie mam wątpliwości, że każde z Was przyszło do szkoły z radością, gdyż jest to miejsce przepełnione magiczną energią. Gdzie mieszanka róż-

nych talentów i osobowości czyni je ciekawym i sprawia, że gdy przekroczycie próg szkoły na Waszych twarzach pojawi się wielki uśmiech. Rozumiem jednak, że jest to dla Was nowa sytuacja i możecie czuć się trochę zestresowani, lecz niczego się nie bójcie. Zwracajcie do nas, starszych kolegów i koleżanek, z trudnymi sprawami. My zabawimy się z Wami na przerwie, pomożemy znaleźć zgubiony worek, a jeśli zabłądzicie w szkole, zaprowadzimy Was do klasy. Pamiętajcie, że zawsze podamy Wam pomocną dłoń. Życzymy Wam, drodzy pierwszoklasiści, żeby nauka dała Wam dużo radości

i zadowolenia oraz żebyście tutaj spotkali wspaniałych kolegów i koleżanki”.

Teraz przed uczniami okres wyętej pracy i szkolnych obowiązków. Co miejmy nadzieję nie zostanie skomplikowane przez pandemiczne ograniczenia, a uczniowie będą mogli przez najbliższe 10 miesięcy uczestniczyć w stacjonarnych zajęciach lekcyjnych.

Uczniom, nauczycielom i rodzicom życzymy sukcesu, wytrwałości i satysfakcji z osiągniętych wyników. Niech każdy dzień spędzony w szkole upływa Wam w miłej i radosnej atmosferze.

Nowi nauczyciele mianowani

Podczas ostatniej wrześniowej sesji Rady Gminy Michałowice miała miejsce uroczystość nadania stopnia nauczyciela mianowanego 9 pedagogom.

Nauczycielami, którzy odbierali akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego i złożyli uroczyste ślubowanie, ze szkoły w Nowej Wsi są: Katarzyna Pniewska – pedagog specjalny (wspomaganie, rewalidacja), Agnieszka Kapica – nauczyciel wychowania przedszkolnego, Urszula Dobrosz – nauczyciel języka angielskiego. Ze szkoły w Michałowicach: Weronika Długosz-Jagiełło – nauczyciel wychowania przedszkolnego, Katarzyna Huber – nauczyciel w świetlicy, Magdalena Nassalska – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, Karoli-

na Przegiętka – bibliotekarz, Rokšana Ostrowska – wychowawca oddziału przedszkolnego, Mateusz Dudzik – nauczyciel muzyki.

Obecnie w gminnych szkołach i przedszkolach zatrudnionych jest 304 nauczycieli, z czego 131 posiada

tytuł nauczyciela dyplomowanego, 84 – mianowanego, a 89 – nauczyciela początkującego.

Pedagogom gratulujemy awansu i życzymy wielu sukcesów, satysfakcji z pracy i pomyślności w życiu osobistym.

45-lecie Koła nr 2 PZERiI

Michałowickie Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów obchodziło jubileusz 45-lecia.

10 września w holu Szkoły Podstawowej w Michałowicach odbyła jubileuszowa uroczystość, w trakcie której nie brakowało gratulacji, życzeń i wspaniałej zabawy w sąsiedzkim gronie.

Seniorów z Michałowic odwiedziła pani wójt Małgorzata Pachecka, która wraz z przewodniczącą rady gminy Beatą Rycerską wręczyła pamiątkowy dyplom. Życzenia dla jubilatów składała wójt Małgorzata Pachecka, a także przewodnicząca zarządu Osiedla Michałowice Agnieszka Lenard i radny powiatu pruszkowskiego Paweł Zacny.

Uroczystość była również okazją do wyróżnienia najbardziej aktywnych seniorów, którzy w ostatnim czasie wykazali się dużym zaangażowaniem w działalność koła. Pamiątkowe dyplomy wręczyła przewodnicząca rejonowego oddziału PZERiI Ewa

Adamczyk wraz z skarbniczką Teresą Rusek.

Cześć oficjalna jubileuszu zmieniła się w część kulturalną, w trakcie której seniorzy wysłuchali koncertu kierowanego przez Piotra Gwiazdeckiego chóru „Michałowiczanka”.

56. Rajd po Kam

W niedzielę, 24 lipca, w Pęcicach odbył się 56. Rajd po Kamienistej Drodze, upamiętniający poświęcenie bohaterów poległych w bitwie pod Pęcicami i w Powstaniu Warszawskim.

Wszyscy ci, którym pamięć o Powstaniu Warszawskim nie jest obojętna, spotkali się 24 lipca bieżącego roku przy pęcickim pomniku-mauzoleum na 56. Rajdzie „Po kamienistej drodze”. Słowem kluczem tegorocznych obchodów było „poświęcenie” – własnych przekonań, słabości w imię wyższych wartości, Ojczyzny. Owo „poświęcenie” wypowiedane wielokrotnie podczas przemówień, odczyta-

nych listów czy kazania w czasie mszy św. dotyczyło przede wszystkim powstańców z IV Obwodu Ochota AK, jak i tych z VII Obwodu „Obroża” (Pruszków, Piastów, Ursus), którzy chcieli przedostać się do Lasów Chojnowskich w celu przegrupowania się i dozbrojenia. Nad ranem 2 sierpnia 1944 r. starli się z siłami niemieckimi na terenie Pęcic. 91 powstańców straciło życie. Część zginęła w walce, innych rozstrzelano po zakończeniu bitwy i pochowano w zbiorowym grobie. Symbolem pamięci o nich jest organizowany od 1967 r. Rajd „Po kamienistej drodze”.

Pamięć o Orłętach Pęcickich

Organizacja rajdu nie byłaby możliwa bez współpracy Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego, Klubu PTTK „Varsovia” im. Stefana Jaronia-Kowalskiego, władz gminy Michałowice, a także środowiska kombatantów z Ochoty. Tak jak w roku ubiegłym, ale bez obostrzeń covidowych, cała uroczystość odbyła się przy pomniku-mauzoleum. Przybyło na nią około 200-250 osób. Całość imprezy objęta była patronatem medialnym TVP3 Warszawa (z przy-

ienistej Drodze

króścią należy odnotować brak ekipy telewizyjnej z tej stacji). Wśród przybyłych gości znaleźli się przedstawiciele rodzin poległych i pomordowanych w bitwie pod Pęcicami (krewni Zbigniewa Chrzanowskiego ps. „Wilk”, Henryka Tadeusza Mikołajskiego ps. „Tadeusz”, Jana Konowrockiego ps. „Balbina”, Antoniego Ważyńskiego ps. „Stefan”, Leona Rose, Wiesława Skudlarskiego ps. „Benito”, a także Janusza Edwarda Wojewódzkiego ps. „Mruczek”), Powstańcy Warszawscy (Stefan Pastewka ps. „Jurek” – żołnierz IV Obwodu Ochota AK, Bogdan Bartnikowski ps. „Mały” – żołnierz IV Obwodu Ochota AK, prozaik i reportażysta, Zbigniew

Daab ps. „Kapiszon” – żołnierz IV Obwodu Ochota AK, Wojciech Cygański ps. „Wojtek” ze Zgrupowania „Bartkiewicz” – mieszkaniec Nowej Wsi, Jan Witkowski ps. „Jaś” – żołnierz I Obwodu AK „Radwan”, Kazimierz Olesiński ps. „Sęp” – żołnierz I Obwodu AK „Radwan”, Tadeusz Tokarski ps. „Cichy” – walczył na Czerniakowie), delegacje kombatanckie, przedstawiciele Wojska Polskiego i służb mundurowych (Straż Pożarna z Nowej Wsi), stowarzyszenia (Stowarzyszenie Pamięci Powstania Warszawskiego 1944, lotnicze – Stowarzyszenie Lotników Polskich, Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa, turystyczne – Oddział PTTK Warka, Mokotowski

Klub Turystyczno-Krajoznawczy im. Krystyny Kraheleskiej), fundacje (Fundacja „Polskie Państwo Podziemne”, Fundacja „Dwór Polski”), reprezentanci samorządu wojewódzkiego: wojewoda mazowiecki oraz pełnomocnik Zarządu Województwa Mazowieckiego, delegacja samorządu powiatowego: starosta pruszkowski, członek Zarządu Powiatu Pruszkowskiego, wiceprzewodniczący Rady Powiatu Pruszkowskiego, radni Rady Powiatu Pruszkowskiego oraz delegacja: Pruszkowa, Dzielnicy Ochota Miasta Stołecznego Warszawy, Piaseczna, Piastowa, Brwinowa, Raszyna, Leszna, delegacje sołectw, mieszkańcy Pęcic.

Uczestnicy uroczystości na początku wysłuchali koncertu prowadzonego przez pana Jakuba Jastrzębskiego. Zebrani mogli wysłuchać utworów fortepianowych w wykonaniu Marcina Łukaszewskiego i Stanisława Łopuszyńskiego. Wśród nich znalazły się dzieła m.in. Fryderyka Chopina, Ignacego Jana Paderewskiego, Stanisława Moniuszki i Michała Kleofasa Ogińskiego (Polonez o symbolicznym tytule „Pożegnanie Ojczyzny”). Zwieńczeniem tej części było wspólne śpiewanie pieśni powstańczych przez obecnych uczestników – „Serce w plecaku”, „Hej chłopcy, bagnet na broń”, „Pałacyk Michła”.

Następnie odbyła się msza polowa, którą celebrował ks. Józef Godlewski ze Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa. W swoim kazaniu wskazał, że ofiara „orląt pęcickich”, początkowo wydająca się klęską, przyniosła owoce w postaci wolności i niepodległości. Ksiądz Józef postawił ponadto ważne dla każdego z nas pytanie: Czy jestem świadomy, że muszę walczyć z własnym egoizmem, wygodnictwem, indywidualizmem, złymi przyzwyczajeniami, nałogami i tym, co niszczy moje człowieczeństwo?

W atmosferze zadumy nad postawionym przez celebrycę pytaniem, obecni na 56. Rajdzie

„Po kamienistej drodze” weszli w ostatnią część obchodów rajdowych, a był nią uroczysty Apel Poległych. Prowadzony, jak co roku, przez płk. rezerwy Lecha Pietrzaka. Najpierw nastąpiło wejście Kompanii Reprezentacyjnej Wojska Polskiego Dowództwa Garnizonu Warszawa (dowódcą był por. Robert Rusak) wraz z trębaczem i werblistą (żałować należy, że strona wojskowa anulowała w ostatniej chwili obecność całej orkiestry) oraz pocztami sztandarowymi, na czele z żołnierzami 1. Warszawskiej Brygady Pancernej niosącymi sztandar IV Obwodu AK Ochota. Po czym odśpiewano „Mazurka Dąbrowskiego”.

Dalej miały miejsce przemówienia wojewody mazowieckiego Konstantego Radziwiłła, starosty powiatu pruszkowskiego Krzysztofa Rymuzy. Głos zabrał także wiceprezes Oddziału Stołecznego PTTK Włodzimierz Majdewicz. Przypomnił historię oraz symbolikę, znajdującego się na szczycie pomnika-mauzoleum, orła pęcickiego. Odczytano również listy od wójt gminy Michałowice Małgorzaty Pacheckiej, marszałka województwa mazowieckiego Adama Struzika i prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Zarówno w przemówieniach, jak i odczytanych listach zwracano uwagę na młody wiek poległych i zamordowanych powstańców, ich poświęcenie dla Ojczyzny, jak i to, że trzeba pamiętać o Powstaniu Warszawskim, „orlętach pęcickich” przekazywać młodym ludziom, by kształtować przyszłość Polski. Pan prezydent, pani wójt w swoich listach wskazali na jeszcze jeden aspekt ofiary powstańczej odnoszący się do czasów dzisiejszych, a mianowicie do agresji rosyjskiej na Ukrainę. Pani wójt skierowała do obecnych na uroczystości m.in. takie słowa:

„Poległym tu spoczywającym winniśmy dbałość o to miejsce, ale przede wszystkim o pamięć ich poświęcenia i ofiary krwi. Ich bohaterska postawa jest ciągle żywym symbolem nieulegania przemocy i brutalnej sile w dążeniu do wolności. Ich ofiary przypominają nam, że trzeba przeciwstawiać się złu, co nadal jest niestety aktualne. Pamiętajmy o tym i przekazujemy przysłym pokoleniom.

Drodzy mieszkańcy, sąsiedzi! Zwracam się dzisiaj do Was z apelem. Róbmy odpowiedzialnie wszystko, by zadbać o rozwój i bezpieczeństwo naszej Ojczyzny, żeby przyszłe pokolenia mogły żyć w wolnym kraju, o jakim marzyli ci, których dzisiaj wspominamy”.

Tradycją rajdową stało się wręczanie medali „Orzeł Pęcicki”. Są one przyznawane za kultywowanie w społeczeństwie, a szczególnie wśród młodzieży, pamięci o bitwie pęcickiej i Powstaniu Warszawskim. Ceremonii wręczenia medali dokonali członkowie kapituły: Włodzimierz Majdewicz, Jerzy Pamrów – wieloletni prezes Klubu PTTK „Varsovia” i Roman Żuchowski – kierownik Referatu Kultury i Spraw Społecznych gminy Michałowice. Nagrodzeni to: Halina Jędrzejewska ps. „Sławka” (sanitariuszka w Batalionie „Miotła” w Zgrupowaniu „Radosława”, aktualnie prezes Związku Powstańców Warszawskich), Agnieszka Cudała (pasjonatka historii Powstania Warszawskiego, autorka wielu książek poświęconych tej tematyce), Lidia Kulczyńska-Pilich (mieszkanca Komorowa, społecznik, dziennikarka zajmująca się lokalnymi wątkami Powstania Warszawskiego), Stowarzyszenie Lotników Polskich (stowarzyszenie dba o pamięć o wielkich Polakach, o pamięć Powstańców Warszawy), ksiądz Mieczysław Rzepecki (proboszcz parafii pęcickiej w latach 1979-1991).

To nie był koniec odznaczeń. Jerzy Pamrów i Roman Żuchowski uhonorowani zostali medalami 40-lecia Związku Żołnierzy Wojska Polskiego za wkład społeczny w przywracanie pamięci chwalebного czynu orężnego Powstańców Warszawskich. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym!

Najważniejszym elementem tej części uroczystości było odczytanie Apelu Poległych przygotowanego przez organizatorów imprezy we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej. Apel został odczytany przez por. Krzysztofa Kostulskiego. Po nim miała miejsce salwa honorowa i składanie wieńców i wiązanek. Przed złożeniem kwiatów nastąpiło zapalenie i złożenie Znicza Pamięci. Dokonali tego Stefan Pastewka, Roman Żuchowski i Jan Piwnik – przedstawiciele organizatorów rajdu.

Po wysłuchaniu wiązanki pieśni powstańczych uczestnicy rajdu

pęcickiego mieli możliwość skosztowania grochówki strażackiej.

Na koniec podziękowania dla organizatorów 56. Rajdu „Po kamienistej drodze”: gminy Michałowice (wójt Małgorzata Pachecka oraz Referat Kultury i Spraw Społecznych), Oddziału Stołecznego PTTK w osobie Włodzimierza Majdewicza i Klubu PTTK „Varsovia” (Jan Piwnik – prezes Klubu PTTK „Varsovia”, Jerzy Pamrów, Irena Cesarz, Ewa Woroszyło, Szymon Pamrów, Mirosław Pamrów, Tomasz Pamrów, Aleksander Pamrów) wraz z jego „młodzieżową sekcją” (Maksymilian i Wojciech Warmuzowie, Oskar Leszczyński, Adam Dziezic, Konrad Kruczyk). Serdecznie zapraszamy za rok na kolejny Rajd „Po kamienistej drodze”!

Daniel Wolborski

Członek Klubu PTTK „Varsovia”
Komandor 56. Rajdu „Po kamienistej drodze”

Cześć i chwała bohaterom

W niedzielę, w 78. rocznicę upadku Powstania Warszawskiego przed siedzibą biblioteki przy ulicy Raszyńskiej 34, została odsłonięta tablica poświęcona pięciu młodym mężczyznom, mieszkańcom Michałowic, którzy 1 sierpnia 1944 r. z bronią w ręku stanęli do walki z niemieckim okupantem.

W uroczystości udział wzięli Wójt Gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka, Przewodnicząca Rady Gminy Michałowice, Beata Rycerska, Radni Powiatu Pruszkowskiego, ks. proboszcz Marek Małkiewicz, dyrektorzy placówek oświatowych, sołtysi oraz licznie zgromadzeni mieszkańcy naszej gminy.

Wydarzenie prowadzili przewodniczący Społecznemu Komitetowi dla upamiętnienia Powstańców Warszawskich z Michałowic, Magdalena Korycka oraz Mariusz Krajewski.

Wójt Gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka przywołała kilka sentencji dotyczących historii, mówiła także o tym, jak ważne są symbole, które pomagają nam zachować pamięć i tożsamość.

Odsłonięcia tablicy, przy której wartę honorową pełnili żołnierze 61. Batalionu Mazowieckiej Brygady Obrony Terytorialnej, wraz z wójt gminy dokonali członkowie rodzin michałowickich bohaterów. Oni także obok przedstawicieli powiatu, gminy, biblioteki oraz zarządu osiedla złożyli pod tablicą kwiaty, a jej poświęcenia dokonał ks. proboszcz Marek Małkiewicz.

mgr Ewa Kisiel

Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Michałowicach

Piątka z Michałowic:

Zbigniew Maliński „Sławicz” - w Powstaniu Warszawskim brał udział w wieku 19 lat. Oddział: Armia Krajowa – Batalion „Kiliński” – 2. kompania „Szare Szeregi”. Po 17 sierpnia Zgrupowanie „Hal” – kompania szturmowa – I pluton. Miał stopień podporucznika. Zmarł 23 września 1944 r. w wyniku odniesionych ran. Szlak bojowy: Śródmieście Północ.

Witold Janikowski „Vis” - najmłodszy uczestnik Powstania Warszawskiego z Michałowic, miał 16 lat jak wstąpił do AK. Oddział: Armia Krajowa – Batalion „Kiliński” – 1. kompania „Wigry” – pluton 162. Od 17 sierpnia Zgrupowanie „Hal” – kompania szturmowa – I pluton. Szlak bojowy: Śródmieście Północ. Po Powstaniu trafił do niewoli niemieckiej.

Józef Ostrowski „Kartacz” - w Powstaniu Warszawskim wziął udział w wieku 18 lat. Oddział: Armia Krajowa – Batalion „Kiliński” – 1. kompania „Wigry” – pluton 162. Od 17 sierpnia Zgrupowanie „Hal” – kompania szturmowa – I pluton. Został postrzelony, zmarł 22 sierpnia 1944 r. Do Powstania poszedł z ojcem Czesławem Ostrowskim. Miał stopień starszego strzelca. Szlak bojowy: Śródmieście Północ.

Czesław Ostrowski „Czesław” - najstarszy michałowicki uczestnik Powstania Warszawskiego. Przed wojną pracował w banku, w latach 30. zakupił ziemię od hrabiny Barbary Grocholskiej i wybudował dom. 1 sierpnia 1944 r. wraz z najstarszym, 18-letnim synem Józefem poszedł walczyć w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie Czesław Ostrowski został dyrektorem jednego z wydawnictw „Ruchu” (później RSW „Prasa – Książka – Ruch”) – na stanowisku tym pracował do emerytury, czyli do drugiej połowy lat 60. ubiegłego stulecia.

Czesław Kiciński „Mars” – do Powstania Warszawskiego poszedł w wieku 18 lat. Oddział: Armia Krajowa – Zgrupowanie „Kryśka” – 3. kompania – pluton 1140. Szlak bojowy: Górny Czerniaków. Odniesione rany: Ranny 15.09.1944 r. Przeżył Powstanie, zmarł w roku 2000.

XIX Młodzieżowy Rajd Pęcicki

W jesiennym chłodzie, 29 września 2022 roku, miał miejsce 19. Młodzieżowy Rajd Pęcicki, organizowany przez nauczycieli z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi. Wydarzenie, które jest tradycją szkoły, ma na celu uczczenie pamięci żołnierzy Armii Krajowej należących do IV obwodu „Ochota”, którzy zginęli w bitwie pod Pęcicami 2 sierpnia 1944 roku.

O godzinie 8.00 uczniowie wszystkich klas 7 i 8 zebrałi się przed budynkiem naszej szkoły. Rajd organizowali, jak co roku, nauczyciele: pani Elżbieta Gąsior, pani Beata Wiszniewska oraz pan Tomasz Matuszewski, z pomocą pani Anny Adamczewskiej i pani Małgorzaty Rec.

O godz. 8.20 młodzież wyruszyła w drogę. Trasa prowadziła przez Las Komorowski oraz ulicami Komorowa i Pęcic. Ze względów bezpieczeństwa przemarsz był zabezpieczony przez patrol policji. Ponieważ trasa była dosyć długa, około godziny 9.20 organizatorzy ogłosili krótką przerwę na odpoczynek i posiłek przy malowniczym Zalewie Komorowskim. Przed godziną 11.00 wszyscy dotarli pod Pomnik Mauzoleum w Pęcicach.

Uroczystość rozpoczęła się od wprowadzenia sztandarów szkół i odśpiewania hymnu państwowego, następnie złożono kwiaty i zapalono znicze pod tablicą z nazwiskami poległych.

Po powitaniu zgromadzonych przez panią dyrektor Jadwigę Jodłowską, ksiądz Jan Lech ze szkoły w Nowej Wsi odmówił modlitwę za ofiary boju pod Pęcicami. Pani Małgorzata Pachecka,

wójt gminy Michałowice, odniosła się do – oby zamkniętej raz na zawsze – tragicznej historii poległych w Pęcicach.

Historię rajdów i imprez towarzyszących, a także informacje na temat Klubu PTTK „Varsovia” przedstawił pan Jan Piwnik, obecny prezes. W tym roku w imieniu wyróżnionych medalami pamiątkowymi „Orzeł Pęcicki”, państwa Mirosławy i Ryszarda Ornowiczów – działaczy Klubu PTTK „Varsovia”, z rąk pani wójt odebrali je przedstawiciele klubu „Varsovia”.

Po wystąpieniach odbyło się wręczenie nagród dla wyróżnionych osób w Międzyszkolnym Konkursie Literacko-Plastycznym „Ci, co zginęli w walce...”, organizowanym co roku przez panią Beatę Wiszniewską.

Miłym akcentem było wykonanie utworu „Dziś idę walczyć mamę” przez uczniów szkoły w Nowej Wsi: Antoninę Rak, Jakuba Maliszewskiego i Hannę Mojecką, oraz piosenka „Warszawskie dzieci” w wykonaniu Zofii Jury i Hanny Mojeckiej.

Przedstawiciele uczniów z Komo-

rowa przygotowani przez pana Daniela Wolborskiego, nauczyciela historii, przybliżyli uczestnikom ważne postacie z rodziny Grocholskich, a piosenki w wykonaniu uczennic ze szkoły w Michałowicach, przygotowanych przez pana Kamila Połodziuka, nauczyciela historii, umiliły czas uroczystości.

Pod koniec części oficjalnej delegacja uczniów z panią Elżbietą Gąsior udała się do kościoła św. Apostołów Piotra i Pawła, żeby złożyć hołd śp. pani Krystynie Serwaczak, strażniczce pamięci „Orląt Pęcickich”.

Na zakończenie wydarzenia organizatorzy wraz ze strażakami Ochotniczej Straży Pożarnej z Nowej Wsi tradycyjnie przygotowali dla uczestników plenerowy poczęstunek, na który składała się pyszna grochówka, gorąca herbata oraz bułki. Uczniowie mogli posilić się także własnym prowiantem. Po godzinie 14.00 wszystkie klasy wróciły autokarami do swoich szkół.

Maja Graczyk – uczennica klasy 8a w Nowej Wsi

Beata Wiszniewska – nauczycielka, organizatorka rajdu

Raport z placu budowy

Montaż konstrukcji nowej
Świetlicy rozpoczął się
26 października

Przedstawiamy raport z aktualnych postępów prac dużych projektów budowlanych prowadzonych na terenie gminy Michałowice.

oprac. Marcin Bójko

Przedszkole w Regułach

To najważniejsza inwestycja w naszej gminie – budowa pochłonie przeszło 20 milionów złotych. To też pierwszy budynek użyteczności publicznej jaki pojawia się na ogromnym terenie przy ulicy Kuchy rozciągającym się od komisariatu policji aż po ulicę Topolową. Obecnie porządkowany jest teren wokół budynku. Do ogrodu trafiły już zabawki, pojawiła się trawa. Demontowane jest tymczasowe placu budowy odsłaniające drewniany płot wykonany

z impregnowanego i olejowanego drzewa modrzewiowego, takiego samego jakim wyłożona jest fasada budynku. We wnętrzu uruchomiono już wszystkie kluczowe instalacje, trwa wylewanie i układanie posadzek, w kuchni pojawiają się pierwsze sprzęty.

Półtora roku po rozpoczęciu prac zbliżamy się do wielkiego finału – odbiór budynku zaplanowany jest na listopad tego roku i wszystko wskazuje na to, że nie będzie opóźnień.

Szkoła w Michałowicach

Z kolei od lutego 2021 roku trwają prace w szkole w Michałowicach. Choć zakres prac jest mniejszy niż w Regułach, to plac budowy jest zdecydowanie trudniejszy ze względu na to, że szkoła cały czas funkcjonuje. W wakacje udało

się zakończyć termomodernizację całego budynku, który został ocieplony grubą warstwą styropianu i otrzymał wydajne systemy grzewcze oparte o pompy ciepła. Radykalnie przebudowywana jest też sala gimnastyczna – wymieniony został dach, a budynek został przedłużony do granicy działki. Dzięki temu w sali zmieszczą się trybuny dla 160 osób. W ramach modernizacji sali gimnastycznej zbudowano też nowe szatnie i łazienki. W wakacje wyremontowano również kuchnię, tak by przystosować budynek do nowych przepisów dotyczących budynków szkolnych.

Świetlica w Pęcicach

W wakacje została rozebrana stara świetlica w Pęcicach i na pierwszy rzut oka prace nad nową świetlicą zamarły, ale to tylko pozory. Do października trwała budowa elementów nowej świetlicy w fabryce konstrukcji drewnianych. Kon-

*Ulica Parkowa
w Michałowicach Wsi
i Opaczu Małym*

struktura przyjechała do Pęcic 12 października i w chwili gdy to wydanie biuletynu ukaże się drukiem plac budowy w Pęcicach znów będzie tętnił życiem.

Infrastruktura drogowa

Obecnie trwają trzy remonty dróg: ulica Kolejowa w Komorowie, ulica boczna od Długiej w Granicy oraz Parkowa biegnąca przez Michałowice Osiedle, Michałowice-Wieś i Opacz Mały.

Przy ulicy Kolejowej w Komorowie powstaną zatoki do parkowania równoległego oraz prostopadłego zapewniające w sumie 34 miejsca parkingowe, w tym 2 dla osób z niepełnosprawnością, zostanie przebudowana jezdnia, zjazdy i chodniki. Zbudowana zostanie też infrastruktura towarzysząca, (w tym: kablowe linie elektryczne, nowe oświetlenie uliczne oraz kanały teletechniczne obsługujące monitoring i system za-

jętości miejsc. Dodatkowo wzdłuż ulicy będzie urządzony skwer zieleni, z nowymi nasadzeniami oraz ławkami. Powstanie także wiata ze stojakami dla rowerów oraz stacja ładowania samochodów i rowerów elektrycznych.

Zakres prac na ulicy Parkowej obejmuje budowę ponad 600m jezdni dwukierunkowej (od ul. Klonowej do ul. Borowskiego), o szerokości 5,5 m, budowę chodników o szerokości 2 m, budowę ciągów pieszo-rowerowych o szerokości 3 m i przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz odwodnienia drogi.

Ulica boczna od Długiej w Granicy otrzyma nawierzchnię z kostki brukowej, kanalizację rozsączającą, zatoki z kostki ażurowej.

Obecnie wszędzie zakończyły się prace związane z kanalizacją oraz instalacjami teletechnicznymi i drogowcy przystępują do prac związanych z nawierzchnią. Prace powinny zakończyć się w grudniu,

tak więc na święta mieszkańcy będą mieli szansę dojechać do posesji nowymi drogami.

W październiku odbył się też odbiór ulicy Okrężnej w Komorowie i Granicy. W ramach prac objął budowę kanału deszczowego, wykonanie skrzyżowań z ulicami bocznymi, wykonanie indywidualnych zjazdów oraz kanału technicznego i zatoki postojowej do parkowania równoległego.

Poidelka

Absolutną nowością w naszej gminie są poidelka dla ludzi i zwierząt stawiane na uczęszczanych szlakach. I tak w tym roku powstało siedem takich instalacji: w Michałowicach przy stacji WKD, przy skateparku, przy szkole i na skrzyżowaniu ulicy Topolowej z Kolejową, w Granicy przy ulicy Nowogranickiej i przy ulicy Poprzecznej, w szkole w Komorowie. Wszystkie instalacje są już gotowe.

23 374 568,26 zł

(w tym 4 555 771,00 zł pożyczek)

tyłe wynosi suma dofinansowań pozyskanych przez gminę Michałowice w 2022 r.

1

Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

wartość:
4 997 548,78 zł

dofinansowanie:
4 747 671,34 zł

Środki z Polskiego Ładu posłużą do sfinansowania budowy sieci wodociągowej w Pęcicach i Granicy, o łącznej długości ok. 1226 mb oraz budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Komorowie-Wsi, Granicy, Opaczy-Kolonii i Pęcicach, o długości ok. 3277 mb.

2

Budowa energoefektywnego przedszkola w Regułach

wartość:
> 20 mln zł

dofinansowanie:
4 616 250,00 zł
w tym pożyczka 2 769 750,00 zł

Budowa przedszkola w Regułach rozpoczęła się w czerwcu 2021 r. Powierzchnia użytkowa przedszkola wynosił ok. 2000 m². Na parterze wokół centralnego patio doświetlającego wnętrze zaprojektowano hol wejściowy oraz 9 sal dydaktycznych z zapleczem szatniowo-sanitarnym, z których dwie przystosowane są do pełnienia w przyszłości funkcji sali rekreacyjnej oraz sali do zajęć ruchowych. Na parterze zaplanowano także kuchnię obsługującą wszystkie sale dydaktyczne oraz jadalnię dla dzieci starszych. Na piętrze umieszczone będą sale do zajęć indywidualnych i do terapii, pomieszczenia biurowo-administracyjne oraz pomieszczenia techniczne. Głównym materiałem na elewacjach oraz we wnętrzu obiektu jest naturalne drzewo modrzewiowe, które nadaje przyjazny i naturalny charakter budynkowi. W obiekcie zdecydowano się na duże przeszklenia, otwierając przestrzeń wewnętrzną na otaczającą zielen. Sale są jasne, duże, zapewniające dobre warunki dla przebywania w nich najmłodszych użytkowników. Wokół przedszkola powstanie parking, obiekty małej architektury, w tym wiata i stojaki na rowery. Zostanie posadzona zielen w tym nasadzone drzewa, krzewy i krzewinki. W budynku zastosowano wiele rozwiązań proekologicznych m.in. pompę ciepła, panele fotowoltaiczne, sterowanie oświetleniem sztucznym, oświetlenie typu LED, a także podziemny zbiornik wody deszczowej.

3

Budowa Centrum Inicjatyw Kulturalnych w Komorowie

wartość:
11 500 000,00 zł

dofinansowanie:
2 000 000,00 zł

Inwestycja dedykowana jest wszystkim mieszkańcom gminy Michałowice. Budynek będzie pełnił funkcję lokalnego centrum kultury – znajdą się w nim m.in. sala wielofunkcyjna, sala ćwiczeń ruchowych, sala warsztatowa oraz projekcyjna. Budynek centrum zaprojektowano tak, by urbanistycznie komponował się z zabudową Komorowa. Inwestycja ma zostać zrealizowana w latach 2022-2023.

4

Przebudowa skateparku w Michałowicach

wartość:
1 102 964,64 zł

dofinansowanie:
293 376,00 zł

Samorząd województwa mazowieckiego przyznał gminie Michałowice dofinansowanie na przebudowę skateparku w Michałowicach. Zmodernizowany skatepark będzie miejscem integracji, rozwoju hobby i sportu dedykowanym przede wszystkim dzieciom i młodzieży z gminy Michałowice.

6

Rozbudowa ulicy Parkowej

w Opaczu Małej, Michałowicach-Wsi,
Michałowicach Osiedlu

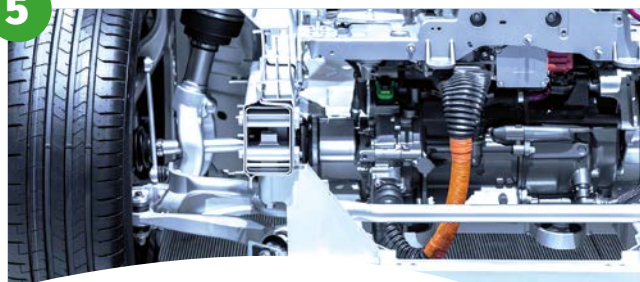
wartość:
3 869 580,00 zł

dofinansowanie:
981 190,32 zł
2 888 389,68 zł w 2021 r.

Dofinansowanie na rozbudowę ul. Parkowej, na obszarze trzech miejscowości: Opaczu Małej, sołectwa Michałowice oraz Michałowice Osiedle. Jest to już druga dotacja na tę inwestycję (pierwszą otrzymaliśmy w 2021 r. z Rządowego Funduszu Polski Ład, w wysokości 2 888 389,68 zł), dzięki czemu w całości zostanie ona pokryta z otrzymanych przez gminę dofinansowań.

Przedmiot umowy obejmie m.in.: budowę ok. 620 m jezdni dwukierunkowej (od ul. Klonowej do ul. Borowskiego), o szerokości 5,5 m; budowę chodników o szerokości 2 m; budowę ciągów pieszo-rowerowych o szerokości 3 m; przebudowę sieci kanalizacji sanitarnej i budowę oraz przebudowę odwodnienia drogi, budowę i przebudowę oświetlenia ulicznego oraz przebudowę sieci elektroenergetycznych, gazowych i teletechnicznych.

5

Zakup samochodu elektrycznego

wartość:
207 744,61 zł

dofinansowanie:
103 872,00 zł

Gmina Michałowice zyska samochód elektryczny stanowiący mobilne laboratorium do badań jakości powietrza. Zakup pojazdu będzie możliwy dzięki wsparciu finansowemu ze strony samorządu województwa mazowieckiego. Całkowity koszt zadania wyniesie 207 744,61 zł. Mazowsze wesprze gminę kwotą 103 872,00 zł. Pojazd, dzięki zainstalowanej w nim profesjonalnej aparaturze pomiarowej, będzie służył do kontrolowania jakości powietrza w Michałowicach. Dzięki temu narzędziu będzie możliwa ocena wykonywania przez mieszkańców przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”

7

Kompleksowa modernizacja terenu ROD „Michałki” przy bramie wjazdowej

wartość:
48 928,00 zł

dofinansowanie:
19 571,20 zł

Dla działkowców zrzeszonych w ramach Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Michałki” przyznano wsparcie na realizację zadania pn. „Kompleksowa modernizacja terenu ROD Michałki przy bramie wjazdowej”. W jego ramach zostanie wykonane utwardzenie placu wjazdowego na teren ogrodu. Pojawi się nowe oświetlenie oraz kamera monitoringu.

8

Remont zabytkowego cmentarza z okresu I WS w Pęcicach

wartość:
142 944,93 zł

dofinansowanie:
70 000,00 zł

Otrzymaliśmy 70 000,00 zł dofinansowania z samorządu województwa mazowieckiego na remont zabytkowego cmentarza w Pęcicach. Kwotę tę dopełni blisko 73 000,00 zł, które przeznaczymy ze środków własnych budżetu gminy Michałowice. Dzięki temu możliwe będzie przeprowadzenie prac, które nadadzą temu miejscu nowego, zadbanego oblicza.

Obecnie cmentarz jest w złym stanie. Konieczne jest wzmocnienie skarpy cmentarnej oraz wymiana na nowe dużych, dębowych krzyży znajdujących się na jego środku. Zniszczone betonowe ogrodzenie wymaga naprawy ubytków i pęknięć, a skradziona kilkadziesiąt lat temu zabytkowa brama cmentarna zostanie odtworzona wraz z furtkami. W ramach prac zostaną także naprawione betonowe obrzeża mogił.

Cmentarz ma ogromną wartość historyczną. Pochodzi z okresu I wojny światowej, a znajduje się w Pęcicach, niedaleko pomnika-mauzoleum oraz zabytkowego Zespołu Pałacowo-Parkowego. W tym miejscu spoczywa 49 żołnierzy niemieckich i 218 rosyjskich z pierwszej wojny światowej, którzy polegli jesienią 1914. Doszło wówczas do rosyjskiego kontrataku, który odbił wieś, a miejscowa ludność została ostrzelana przez niemiecką artylerię. Pochowano tu także Polaka – Ignacego Tarczyńskiego – poległego w 1914 r.

9

Wykonanie nasadzeń krzewów, bylin i traw

wartość:
95 946,33 zł

dofinansowanie:
47 972,00 zł

W ramach „Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Adaptacji do Zmian Klimatu – Mazowsze dla Klimatu 2022” otrzymaliśmy dotację w kwocie 47 972,00 zł, która przeznaczona zostanie na sfinansowanie nasadzeń krzewów, bylin i traw. Dofinansowanie obejmuje pokrycie 50% kosztów planowanego zadania.

Nasadzenia zostaną wykonane w różnych miejscowościach naszej gminy. Wzdłuż ulicy Ireny w Komorowie. W Nowej Wsi przy ul. Polnej i ul. Kamelskiego, w Komorowie Wsi przy ul. Starego Dębu. Poza wykonaniem samych nasadzeń gmina zapewni również odpowiednie warunki do rozwoju nowych roślin (odpowiednią glebę, zabezpieczy je na okres zimowy itp.).

10

Rozbudowa monitoringu na terenie ROD „Granica”

wartość:
50 000,00 zł

dofinansowanie:
20 000,00 zł

Działkowcy z ROD Granica otrzymali dofinansowanie na zadanie pn. „Rozbudowa monitoringu na terenie ROD Granica”. W ramach zadania na terenie ogródków działkowych zostanie rozbudowany monitoring - zainstalowanych będzie 19 szt. dotykowych kamer wraz z odpowiednią infrastrukturą.

11

Kompleksowa modernizacja bram wjazdowych do ROD „Komorów”

wartość:
49 820,00 zł

dofinansowanie:
19 928,00 zł

Dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego/Mazowiecki Instrument Aktywizacji Działkowców Mazowsze 2022.

Działkowcy z ROD "Komorów" dzięki wsparciu samorządu województwa mazowieckiego zmodernizują bramy wjazdowe. W ramach zadania pn. „Kompleksowa modernizacja bram wjazdowych do ROD Komorów” stare, tradycyjne bramy wjazdowe zostaną zastąpione nowymi bramami, które będą otwierały się w zautomatyzowany sposób.

12

Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Regułach

wartość:
4 080 796,10 zł

dofinansowanie:
3 057 800,00 zł

Centrum opiekuńczo-mieszkalne powstanie przy ul. Kuchy w Regułach. Realizacja inwestycji została podzielona na etapy. Dofinansowanie z MRiPS posłuży do sfinansowania jej I etapu obejmującego utworzenie obiektu centrum (tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie). Powierzchnia budynku wyniesie 567 m². Na jego terenie znajdzie się w sumie 20 miejsc pobytu dla osób wymagających pomocy, z czego 14 miejsc będzie dedykowanych pobytowi dziennemu, a 6 będzie przeznaczonych na pobyt całodobowy.

13

Wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanu w parku w Regułach

wartość:
65 923,20 zł

dofinansowanie:
49 442,40 zł

Gmina Michałowice podpisała umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na dofinansowanie wykonania zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanu w Parku w Regułach. Celem zadania jest poprawa stanu fitosanitarnego drzew parkowych poprzez m.in. ich przycięcie, przegląd oraz wymianę i dotożenie wiązań. Celem projektu jest także zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy na terenie parku.

14

Ładowarka dla aut elektrycznych

wartość:
50 000,00 zł

dofinansowanie:
50 000,00 zł

Dofinansowanie w ramach konkursu "Ładowarka w każdej Gminie" realizowanym przez Fundację Lepsza Jakość Życia.

W ramach projektu zostanie wybudowana stacja do ładowania pojazdów elektrycznych. Jej lokalizacja została zaplanowana na parking w Al. Topolowej w Michałowicach, który zapewnia 78 miejsc postojowych.

15

Zakup sprzętu i umundurowania dla OSP w Nowej Wsi

wartość:
28 225,00 zł

dofinansowanie:
14 113,00 zł

Dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego, w ramach Programu "OSP-2022".

Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wsi uzyskała wsparcie finansowe ze strony samorządu województwa mazowieckiego. W ramach programu „OSP – 2022” pozyskaliśmy dofinansowanie w kwocie 14 112,00 zł. Środki te posłużą m.in. do sfinansowania zakupu agregatu prądotwórczego oraz umundurowania strażackiego.

16

Remont strażnicy OSP w Nowej Wsi

wartość:
30 000,00 zł

dofinansowanie:
30 000,00 zł

Środki posłużą do sfinansowania remontu remizy OSP Nowa Wieś, w ramach którego planowane są m.in. wymiana posadzki, prace malarskie i wymiany instalacji wentylacyjnej i elektrycznej.

17

Cyfrowa Gmina - rozwój cyfrowy JST

wartość:
100 000,00 zł

dofinansowanie:
100 000,00 zł

W ramach programu został zakupiony sprzęt IT do Urzędu Gminy Michałowice, komputery biurowe wraz z monitorami, a także zdiagnozowano bezpieczeństwo systemów informatycznych. Kwota dofinansowania pokryła 100% kosztów projektu, tj. 100 000,00 zł.

18

Akademia młodych liderów gminy

wartość:
27 634,00 zł

dofinansowanie:
24 504,00 zł

Dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego, w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Inicjatyw Młodzieżowych Rad Gmin/Powiatów i Dzielnic m.st. Warszawa pn. „Mazowsze dla Młodzieży”.

Samorząd województwa mazowieckiego wspiera rozwój najmłodszych członków wspólnot samorządowych. Gmina Michałowice pozyskała środki w wysokości 24 504,00 zł. Posłużą one do sfinansowania warsztatów dedykowanych dla młodych mieszkańców gminy. W ich ramach uczestnicy zdobędą wiedzę na temat funkcjonowania gminy i jej jednostek oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program zakłada też rozwój umiejętności miękkich, m.in. liderkich, u uczestników zajęć.

19

Cyfrowa Gmina - granty PPGR

wartość:
48 300,00 zł

dofinansowanie:
48 300,00 zł

Celem projektu jest wsparcie rodzin popegeerowskich z dziećmi w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego oraz dostępu do Internetu. W gminie Michałowice do projektu zgłosiło się 20 rodzin. Zostanie im przekazane 16 laptopów, 2 komputery stacjonarne oraz 2 tablety.

20

Weź głęboki oddech - oddychaj czystym powietrzem

wartość:
172 500,00 zł

dofinansowanie:
54 975,00 zł

W ramach realizacji zadania przewidziano m.in.: wykonanie nasadzeń na terenach należących do gminy oraz zakup sadzonek roślin, które zostaną rozdane jej mieszkańcom; organizację festynu dla mieszkańców; organizację rajdu rowerowego na terenie gminy pod hasłem: „Aktywni i mobilni – tak! Dla czystego powietrza”; przyznawanie odznaczeń „Zielony Przyjaciel Gminy Michałowice” dla instytucji, firm oraz placówek edukacyjnych aktywnie działających na rzecz ochrony powietrza; organizację spotkań, debat i szkoleń pod hasłem: „Czyste powietrze naszą wspólną sprawą”.

21

Nauczmy się kochać naszą przyrodę - utworzenie ścieżki edukacyjnej w parku w Regułach i piknik edukacji ekologicznej

wartość:
85 300,00 zł

dofinansowanie:
63 975,00 zł

Bezpośrednim celem projektu jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i co za tym idzie - wyrobienie właściwych nawyków w zakresie troski o środowisko. W dalszej perspektywie realizacja działania powinna znaleźć przełożenie na jakość życia mieszkańców poprzez poprawę stanu przyrody.

W ramach projektu przewidziano zakup sadzonek 20 różnych gatunków drzew i krzewów (m.in. lipa srebrzysta, klon czerwony, cis pospolity, jesion wyniosły, buk pospolity i kasztanowiec biały). W ramach akcji społecznej zostaną one nasadzone w parku w Regułach.

22

Sportowa Polska program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej

wartość:
8 855 089,48 zł

dofinansowanie:
2 876 800,00 zł

Dofinansowanie z budżetu państwa w ramach programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej.

Z budżetu państwa zostały dofinansowane 4 modernizacje infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w naszej gminie. Są to: przebudowa wraz z rozbudową sali przy szkole w Michałowicach, modernizacja sali gimnastycznej w szkole w Nowej Wsi, rozbudowa boiska sportowego przy szkole w Komorowie, budowa placu zabaw przy szkole w Komorowie.

23

Zeroemisyjne autobusy dla Gminy Michałowice

wartość:
4 084 828,00 zł

dofinansowanie:
4 084 828,00 zł

NFOŚiGW podwójnie dofinansuje zakup zeroemisyjnych autobusów dla gminy Michałowice. Na rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego otrzymaliśmy dotację i nisko oprocentowaną pożyczkę.

W ramach projektu gmina Michałowice zakupi dwa elektryczne autobusy. Ponadto na terenie gminy powstaną dwa punkty ładowania takich pojazdów.

Rozstrzygnęliśmy przetarg na projekt skrzyżowania ul. Głównej w Nowej Wsi i DW 719

Skrzyżowanie ul. Głównej w Nowej Wsi i DW 719 jest dobrze znane większości mieszkańców gminy Michałowice. Obecnie, jest to miejsce bardzo niebezpieczne, zarówno dla kierowców jak i rowerzystów oraz pieszych.

Na początku września rozstrzygnęliśmy przetarg na opracowanie

dokumentacji projektowo-kosztorysowej rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 719 w miejscowości Nowa Wieś. Dzięki realizacji tego zadania będzie możliwa przebudowa kłopotliwego skrzyżowania. Wcześniej

zawarliśmy odpowiednie porozumienie z Mazowieckim Zarządem Dróg Wojewódzkich.

Projekt wykona dla nas firma APJ Obsługa Inwestycji Piotr Kurczyk. Wykonawca otrzyma wynagrodzenie w kwocie 307 254 zł. Jest to kwota większa niż ta, którą pierwotnie zakładaliśmy do sfinanso-

wania tego zadania – 252 527,80 zł. Jednak z uwagi na konieczność przebudowy tego skrzyżowania i wpływ tej inwestycji na bezpieczeństwo mieszkańców naszej gminy, zdecydowaliśmy się na podpisanie umowy z wykonawcą, po zwiększeniu środków w budżecie przez radę gminy.

Koncepcja przebudowy zakłada budowę sygnalizacji, dedykowanego pasa do skrętu w lewo, chodnika lub ciągu pieszo-rowerowego. Planujemy także przebudować odwodnienie na problematycznym skrzyżowaniu.

Przewidujemy, że gotowy projekt otrzymamy w terminie do 9 miesięcy od dnia podpisania umowy z wykonawcą.

Stacja naprawy rowerów

W Regułach, przy urzędzie gminy i komisariacie policji, zamontowaliśmy samoobsługową stację napraw rowerów, która została ufundowana przez firmę Automatech z Opaczy-Kolonii.

Stacja wyposażona jest we wspornik do zawieszenia roweru, pompkę z manometrem oraz zestaw 10 uniwersalnych narzędzi. Dzięki temu można dokonywać samodzielnie podstawowych napraw czy podpompować powietrze w oponie i ruszyć w drogę.

Dziękujemy prezes Automatech pani Annie Kołodziejczyk-Mieciek, że po raz kolejny nawiązała współpracę z naszą gminą. W ubiegłym

roku firma, w trosce o bezpieczeństwo naszych mieszkańców, przekazała 150 kamizelek odblaskowych dla dzieci i dorosłych.

Dziękujemy także Polskiemu Zrzeszeniu Instruktorów Rowerowych, pomysłodawcy wsparcia rowerzystów w gminie Michałowice.

Stacja została ustawiona obok ścieżek rowerowych w ul. Kuchy oraz al. Powstańców Warszawy, pod czujnym okiem kamer i policji. Liczymy, że w takim stanie jak dziś, pozostanie z nami na długo i będzie służyła rowerzystom.

Firma Automatech oferuje specjalistyczne usługi inżynierskie oraz komponenty automatyki przemysłowej w Polsce i zagranicą. Zespół

tworzą eksperci o najwyższej klasie kompetencji, co potwierdzają uznani partnerzy biznesowi, np. Siemens – www.automatech.pl

Koncert Janusza Olejniczaka

Wniedzielę, 9 października, w sali multimedialnej w Urzędzie Gminy Michałowice miał miejsce niezwykły koncert. Niezwykły, bo samo nazwisko Janusza Olejniczaka, który występował na największych scenach muzycznych świata, było gwarancją fantastycznej muzyki fortepianowej, ale jakby tego było mało prowadzący koncert prof. dr hab. Jerzy Sterczyński wciągnął wirtuoza w fascynującą pogawędkę pokazującą świat wielkiej muzyki „od kuchni”.

Koncert odbył się w ramach "Michałowickich Wieczorów z Muzyką Klasyczną", zadania realizowanego w ramach budżetu obywatelskiego na rok 2022. Pomysłodawca prof. dr hab. Jerzy Sterczyński postanowił nadać tym spotkaniom taką formę, aby widzowie nie tylko mieli okazję posłuchać muzyki klasycznej w wykonaniu najwyższej klasy muzyków, ale także mogli porozmawiać dosyć swobodnie z artystą.

Janusz Olejniczak należy do najwybitniejszych współczesnych chopinistów. Urodził się we Wrocławiu,

w 1952 r. – na koncercie w Michałowicach żartował, że najłaskawszy dla niego jest język francuski, bowiem w tym języku siedemdziesiąt to „sześćdziesiąt plus dziesięć”, więc wciąż jest sześćdziesięciolatkiem. W 1970 r. był najmłodszym laureatem Międzynarodowego Konkursu im. Fryderyka Chopina. Został także nagrodzony na Międzynarodowym Konkursie im. Alfreda Caselli w Neapolu.

Artysta wystąpił w Europie, obu Amerykach, Azji i Australii w najsłynniejszych salach koncertowych, jak Carnegie Hall, Filharmonia Berlińska, Teatro Colón w Buenos Aires, Salle Pleyel, Suntory Hall, Lincoln Center, Tonhalle w Düsseldorfie, czy Concertgebouw. Wielokrotnie zasiadał w jury konkursów pianistycznych i dawał lekcje mistrzowskie poza granicami kraju – w Europie, Kanadzie, Japonii, Kolumbii.

Dorobek artystyczny Janusza Olejniczaka obejmuje ponad 40 nagrań, w tym ścieżki dźwiękowe do filmów "Pianista" Romana Polańskiego i "Błękitna nuta" Andrzeja

Żuławskiego.

Artysta został uhonorowany Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000), Złotym Medalem Gloria Artis (2005) oraz dziewięciokrotnie nagrodą „Fryderyk”. W październiku 2015 r. rozpoczęła się współpraca z Uniwersytetem Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

W Michałowicach zaczął od Oblivionu Astora Piazzoli, a potem sięgnął do jednego z najdłuższych utworów, czyli Nokturnu cis - moll op. Posth, którego nauczył się w piątej klasie szkoły podstawowej. Oprócz tego uczestnicy koncertu mieli okazję posłuchać Poloneza a-dur op. 40 nr 1, Walca as-dur op. 69 nr 1, czy Mazurka g-mol op 24 nr 1. Skromnej sali multimedialnej Urzędu Gminy Michałowice daleko do Carnegie Hall, Filharmonii Berlińskiej czy Teatro Colón w Buenos Aires, ale z pewnością dzięki Januszowi Olejniczakowi w niedzielny wieczór gościła w niej najwyższych lotów muzyka klasyczna.

Do czego służą kosze uliczne?

Do koszy ulicznych wrzucamy:

- drobne odpady powstałe w trakcie przemieszczania się ludzi po terenie gminy

Do koszy ulicznych nie wrzucamy:

- odpadów, które powstały w gospodarstwie domowym (m.in. odpadów zmieszanych, w tym resztek jedzenia)
- odpadów, które powstały w związku z działalnością gospodarczą

Przypominamy:

Odpady powstałe w gospodarstwie domowym (takie jak odpady zmieszane, papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, odpady zielone) są zbierane przez mieszkańców w sposób selektywny i odbierane w każdej ilości w zamian za uiszczenie opłaty za gospodarowanie odpadami. Odpady można również oddać do PSZOK-u. W związku z tym wyrzucanie ich do śmietników ulicznych nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia.

Wykorzystywanie śmietników ulicznych jako pojemników na odpady domowe:

- jest niedozwolone i stanowi wykroczenie, za które grozi kara grzywny
- prowadzi do bardzo szybkiego przepełnienia śmietników
- powoduje zanieczyszczenie terenu wokół śmietników, szpeci okolicę i przyciąga uwagę dzikich zwierząt
- zwiększa koszty wywozu odpadów ponoszone przez gminę

Warto wiedzieć:

Na terenie gminy Michałowice znajduje się ok. 650 koszy ulicznych, które opróżniane są trzy razy w tygodniu. Koszt ich opróżniania wynosi rocznie ok. 150 tysięcy złotych. Podrzucanie odpadów nie tylko zwiększa tę kwotę, znacząco przyczynia się do zanieczyszczenia gminy.

Użytki ekologiczne – chrońmy przyrodę gminy Michałowice

Ochrona przyrody jest jednym z zadań własnych gminy. W Gminie Michałowice realizujemy je zarówno poprzez odpowiednią pielęgnację przestrzeni wspólnych oraz działania prawne w tej sferze. Środowisko naturalne jest wartością istotną nie tylko z uwagi na zachodzące zmiany klimatyczne i potrzeby społeczeństwa związane z koniecznością przeciwdziałania nim. Jest to też wartość chroniona przez prawo. Gmina jako władza publiczna zobowiązana jest do przestrzegania zasady zrównoważonego rozwoju, która nakazuje godzić interesy społeczeństwa i ochrony środowiska.

Przepisy prawa przewidują istnienie zróżnicowanych instrumentów pozwalających na ochronę cennych przyrodniczo terenów. Najlepiej znane są parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary natura 2000 i pomniki przyrody.

Niektóre z prawnych form ochrony przyrody pozostają we właściwości gmin. Korzystając z nich możemy lepiej chronić środowisko naturalne. Jako Gmina Michałowice możemy ustanawiać:

- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie naszej gminy funkcjonują już pomniki przyrody i zespół przyrodniczo-krajobrazowy, ustanowiony na obszarze Komoro-

wa. Mamy też Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący okolice rzeki Uraty i rzeki Raszynki, oraz Lasu Komorowskiego.

Obecnie pracujemy nad ustanowieniem cennych przyrodniczo terenów ochroną jako użytków ekologicznych. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody użytkami ekologicznymi można objąć zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Można powiedzieć, że użytkami ekologicznymi mogą być wartościowe przyrodniczo miejsca. Wy-

odrębnia się je z uwagi na zróżnicowaną florę i faunę.

W ostatnim czasie na ustanowienie użytków ekologicznych decyduje się coraz więcej samorządów. Działania takie podejmują nie tylko gminy wiejskie. Odpowiednie uchwały podejmują też miasta m.in. Kraków i Sopot.

Użytek ekologiczny, to sposób nie tylko na ochronę cennych przyrodniczo terenów. Nowe obszary chronione, to także szansa na rozwój świadomości ekologicznej wśród Mieszkańców oraz atrakcja turystyczna.

Obecnie, w urzędzie gminy Michałowice prowadzimy prace nad uchwałami ustanawiającymi pierwsze użytki ekologiczne na naszym terenie. Planujemy objąć nimi tereny wspólne, dobrze znane mieszkańcom. Chcemy w ten sposób zabezpieczyć cenne przyrodniczo obszary, w stanie możliwie nienaruszonym.

Jakub Dorosz-Kruczyński

Prawo do udziału w sesji rady gminy jest prawem obywatela

Obywatelskie prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje także uprawnienie do wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji. Mieszkańcy mogą osobiście śledzić obrady i uczestniczyć w dyskusji o sprawach gminy.

Jakub Dorosz-Kruczyński

Najważniejsze sprawy dla gminy Michałowice rozstrzygane są przez radę gminy. Do kompetencji rady należy uchwalanie i wprowadzanie zmian do budżetu, przyjmowanie planów miejscowych oraz stanowienie lokalnego prawa. Działalność rady jest jawna. Przebieg obrad można śledzić za pośrednictwem transmisji udostępnianych na kanale gminy Michałowice na portalu YouTube. W sesjach i posiedzeniach, mieszkańcy mogą także

uczestniczyć osobiście w urzędzie gminy.

Prawo do wstępu na sesje rady gminy gwarantują przepisy Konstytucji RP, ustawy o samorządzie gminnym oraz statutu gminy Michałowice. Aby skorzystać z tego uprawnienia nie trzeba wykazywać się szczególnym interesem prawnym, ani składać żadnego pisma. Każdy zainteresowany obywatel może bezpośrednio obserwować obrady i nagrywać je.

Aktywny udział obywateli w pracach rady gminy jest cennym wzmocnieniem procesów decyzyjnych, jakie zapadają w ramach jej struktur. W trakcie obrad mieszkańcy mogą zostać dopuszczeni do głosu przez przewodniczącego rady lub komisji. W swoich wypowiedziach mogą odnieść się do projektów uchwał oraz w sprawach

innego rodzaju. Istnieje także możliwość przedstawienia własnego problemu.

Trzeba także mieć na uwadze, że śledzenie obrad rady gminy to także cenne źródło informacji. W urzędzie gminy dzieje się bardzo dużo. Prowadzone są liczne sprawy, zarówno o charakterze systemowym, jak i indywidualnym. Sesja rady gminy jest także przestrzenią do swobodnego zapoznania się z nimi.

Sesje Rady Gminy Michałowice odbywają się w ostatni wtorek miesiąca (z wyłączeniem okresu wakacyjnego) o godz. 16:00 w sali 220 na II piętrze budynku urzędu gminy w Regułach. Informacje o bieżących sesjach rady gminy i posiedzeniach jej komisji zamieszczane są na stronie michalowice.pl.

Spotkania w sołectwach i osiedlach za nami

Wrzesień był czasem spotkań z mieszkańcami w sołectwach i osiedlach. Były one przestrzenią dla dyskusji o wielu sprawach ważnych dla naszej gminy.

Jakub Dorosz-Kruczyński

Sołectwa i osiedla są jednostkami pomocniczymi gminy. Sołtysi, rady sołeckie, zarządy osiedli i sami mieszkańcy zgromadzeni na zebraniach wiejskich oraz zebraniach osiedlowych uczestniczą w wykonywaniu zadań publicznych. To przestrzeń dla zaangażowania się w sprawy swojej miejscowości i dyskusji o aktualnych problemach, które wymagają rozwiązania.

Statuty jednostek pomocniczych

przewidują, że spotkania z mieszkańcami odbywają przynajmniej raz w roku. Sołtysi i zarządy osiedli składają na nich sprawozdania ze swojej działalności w roku poprzednim. Mieszkańcy podejmują uchwały w sprawie podziału środków z funduszy sołeckich i z funduszy osiedlowych na kolejny rok budżetowy. Zebrania wiejskie i osiedlowe były także okazją do złożenia przez Państwa wniosków do projektu budżetu gminy na 2023 r.

W spotkaniach, poza władzami jednostki pomocniczej, uczestniczyli także wójt gminy Michałowice Małgorzata Pachecka, sekretarz gminy Wojciech Grzeniewski, rad-

ni Rady gminy Michałowice oraz pracownicy urzędu. Rozmawialiśmy z Mieszkańcami o sprawach kluczowych dla Naszej Wspólnoty. Tematy poruszane przez Państwa były bardzo zróżnicowane. Dotyczyły zarówno spraw indywidualnych jak i systemowych problemów z którymi musi zmierzać się samorząd gminny.

Na zebraniu w osiedlu Granica wiele emocji wzbudził temat budowy Paszkowianki. Sprawa ta budzi niepokój u wielu mieszkańców gminy Michałowice. Jako urząd gminy podzielamy te niepokoje. Od dłuższego czasu podnosimy w debacie publicznej, że brak dowodów pozwalających na stwierdzenie,

Komorów-Wieś 06.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Mieszkańcy zdecydowali o następującym podziale środków:

- 17 000 zł – zajęcia i warsztaty sportowo-rekreacyjne,
- 4 000 zł – warsztaty i wydarzenia związane z działalnością kulturalną,
- 10 000 zł – zakupy przemysłowe na zajęcia kulturalne,
- 10 000 zł – zakupy spożywcze na zajęcia kulturalne,
- 15 000 zł – zakup biletów, wejściówek i voucherów na wydarzenia kulturalne,
- 10 000 zł – zakup wyposażenia świetlicy w Kaliszowym Gaiku,
- 41 019,90 zł – organizacja imprez i spotkań świątecznych.

Opacz-Kolonia 07.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Mieszkańcy zdecydowali o następującym podziale środków:

- 77 400 zł – organizacja zajęć kulturalnych (m.in. warsztaty, koncerty, teatryki);
- 22 000 zł – organizacja zajęć sportowo rekreacyjnych;
- 4 000 zł – na zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną, poznawaniem kultury i dziedzictwa narodowego, spotkań, szkoleń, pikników, zakup biletów, wejściówek itp. a wśród nich: nagrody w konkursach, artykuły niezbędne do przygotowania i wydania posiłków regeneracyjnych, środki czystości organizację;
- 3 619,90 zł – na zakupy spożywcze związane z organizacją m.in. pikników, warsztatów, festynów, spotkań mieszkańców związanych z działalnością sołectwa Opacz-Kolonia.

czy budowa Paszkowianki jest konieczna i czy rozwiąże jakiegokolwiek istniejące problemy komunikacyjne w naszym regionie. Dlatego też domagamy się od Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich (inwestora tego projektu), by przygotował on analizy ruchu drogowego. Tylko w oparciu o dokumenty i twarde dane będzie można ocenić, czy Paszkowianka jest potrzebna i jaki powinien być zakres tej budowy.

Dostrzegamy także zagrożenie, jakie budowa Paszkowianki stwarza dla środowiska naturalnego w na-

szej gminie. Realizacja tej inwestycji może destrukcyjnie wpłynąć na cenne przyrodniczo obszary i ekosystemy. Konsekwencją takiej ingerencji będzie obniżenie poziomu jakości życia mieszkańców.

Na zebraniach zgłaszali Państwo problemy z samowolami urbanistycznymi. Niektóre z terenów są wykorzystywane wbrew ustaleniom planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy. Takie praktyki niejednokrotnie bywają uciążliwe dla osób zamieszkujących na sąsiednich nieruchomościach.

Obecnie, jako gmina analizujemy prawne możliwości przeciwdziałania takim praktykom. Dlatego też prosimy Państwa o zgłaszanie tego rodzaju praktyk do urzędu. Przeanalizujemy je i będziemy reagować w prawem przewidziany sposób.

Wiele uwagi poświęciliście Państwo wspólnym terenom zielonym w naszej gminie. Przestrzenie te to cenny zasób, dlatego wiele pracy poświęcamy ich prawidłowej pielęgnacji. Samodzielnie wykojemy liczne nasadzenia drzew

Nowa Wieś 08.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Mieszkańcy uchwaliли następujący podział środków funduszu sołteckiego:

50 465,90 zł – organizacja warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną

1 500,00 zł – organizacja spotkań, szkoleń, wykładów i prelekcji,

23 900 zł – organizacja imprez i spotkań świątecznych aktywizujących mieszkańców (m.in. pikniki, koncerty, Andrzejkki),

2 104 zł – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną i aktywizujących mieszkańców,

3 300 zł – zakupy spożywcze przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną i aktywizujących mieszkańców,

25 650 zł – organizacja imprez i zajęć sportowo-rekreacyjnych,

100 zł – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację imprez i zajęć sportowo-rekreacyjnych (m.in. joga, fitness, zumba).

Pęcice Małe 09.09.2022

budżet na 2023: 86 151,02 zł

Mieszkańcy zdecydowali o następującym podziale środków funduszu sołteckiego:

24 200 zł – organizacja zajęć, warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną, w tym koncerty i teatryki,

20 500 zł – organizacja imprez i spotkań świątecznych, pikników i zabaw,

4 000 zł – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną,

3 000 zł – zakupy spożywcze przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną,

13 500 zł – zakupy biletów i wejściówek do kina i teatru,

2 750 zł – prowadzenie strony internetowej,

15 730 zł – organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych (np. joga, zumba, fitness),

1 815 zł – zakupy spożywcze przeznaczone na organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych,

656,02 zł – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych.

Pęcice 12.09.2022

budżet na 2023: 68 171,68 zł

Zgodnie z przyjętą przez mieszkańców uchwałą kwota stanowiąca fundusz sołecki na rok 2023 zostanie przeznaczona na:

- 25 000,00 zł** – wydarzenia i spotkania integrujące i aktywizujące mieszkańców,
- 7 000 zł** – organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną (taniec, występy, koncerty, wyjazdy)
- 3 000 zł** – organizacja zajęć i warsztatów sportowo-rekreacyjnych
- 33 171,68 zł** – doposażanie nowo budowanej świetlicy.

Reguły 14.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Mieszkańcy Reguły zdecydowali o następującym podziale środków:

- 34 000 zł** – organizacja pikników, zajęć, warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną (m.in. warsztaty, nauka tańca, taniec towarzyski, koncerty, teatryki, pokazy, występy, wyjazdy itp.)
- 9 000 zł** – zakupy przemysłowe związane z organizacją imprez kulturalnych
- 9 000 zł** – zakupy spożywcze na imprezy kulturalne
- 13 000 zł** – zakupy biletów, wejściówek, voucherów na wydarzenia związane z działalnością kulturalną
- 26 000 zł** – organizacja imprez, zajęć i warsztatów sportowo-rekreacyjnych (m.in. pilates, fitness, zumba, joga, nartorolki itp.)
- 2 000 zł** – zakupy przemysłowe na imprezy sportowo-rekreacyjne
- 2 000 zł** – z zakupy spożywcze na imprezy sportowo-rekreacyjne
- 12 019,90 zł** – dokonanie zakupu i montażu schowka zewnętrznego służącego do przechowywania ruchomości znajdujących się w świetlicy, zakup namiotów, zadaszeń itp.

Granica 15.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Zgodnie z przyjętą przez mieszkańców uchwałą kwota stanowiąca fundusz osiedla na rok 2023 zostanie przeznaczona na:

- 30 000 zł** – organizację imprez, zajęć i warsztatów sportowo-rekreacyjnych
- 1 000 zł** – zakupy przemysłowe związane z organizacją imprez, zajęć i warsztatów sportowo-rekreacyjnych
- 53 000 zł** – organizację zajęć, warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną (warsztaty, koncerty, wyjazdy, kurs tańca)
- 15 019,90 zł** – organizację imprez, spotkań świątecznych i aktywizujących mieszkańców
- 5 000 zł** – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów związanych z działalnością kulturalną
- 3 000 zł** – zakupy spożywcze związane z organizacją zajęć i warsztatów.

Suchy Las 16.09.2022

budżet na 2023: 31 356,83 zł

Mieszkańcy przyjęli uchwałę o następującym podziale środków funduszu sołeckiego:

- 7 000 zł** – organizacja zajęć, warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną (m.in. warsztaty, teatryki, koncerty),
- 8 000 zł** – organizacja imprez i spotkań świątecznych, aktywizujących mieszkańców (m.in. mikołajki, imprezy świąteczne),
- 2 356,83 zł** – zakupy spożywcze przeznaczone na organizację warsztatów kulinarnych,
- 8 000 zł** – zakupy biletów (m.in. na wydarzenia kulturalne),
- 5 000 zł** – organizacja imprez sportowych (m.in. pilates, fitness),
- 1 000 zł** – zakupy przemysłowe (m.in. sprzęt sportowy, nagrody).

Opacz Mała 19.09.2022

budżet na 2023: 46 232,60 zł

Mieszkańcy Opaczy Małej zdecydowali o następującym podziale środków z funduszu sołeckiego:

- 9 000 zł** – organizacja zajęć i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną (m.in.: warsztaty, koncerty, teatryki),
- 11 000 zł** – organizacja imprez i spotkań aktywizujących mieszkańców (np. pikniki, spotkania świąteczne, Andrzejkki)
- 1 500 zł** – zakupy przemysłowe związane z działalnością kulturalną
- 1 500 zł** – zakupy spożywcze przeznaczone na organizację warsztatów kulinarnych
- 19 500 zł** – zakupy biletów, wejściówek, voucherów
- 3 732,6 zł** – organizacja zajęć i warsztatów sportowo-rekreacyjnych.

Michałowice Wieś 20.09.2022

budżet na 2023: 97 147,07 zł

Mieszkańcy zagłosowali o następującym podziale środków funduszu sołeckiego:

- 65 000 zł** – organizacja warsztatów, teatryków, pikników, festynów, wyjazdów, spotkań aktywizujących, integracyjnych i rozrywkowych,
- 22 000 zł** – organizacja imprez, zajęć, warsztatów sportowych i rekreacyjnych, w tym m.in. zumba, pilates, sptyw,
- 6 000 zł** – zakupy przemysłowe przeznaczone na organizację zajęć i warsztatów, zakup biletów, wejściówek itp., nagrody w konkursach, artykuły do przygotowania posiłków regeneracyjnych
- 4 147,07 zł** – zakupy spożywcze stanowiące posiłki regeneracyjne podczas pikników, warsztatów, festynów itp.

Sokołów 21.09.2022

budżet na 2023: 49 229,15 zł

Mieszkańcy przyjęli uchwałę o następującym rozdysonowaniu środków funduszu sołeckiego:

- 23 468,46 zł** – odnowienie figurki wiejskiej (2. etap)
- 6 000 zł** – wykonanie fundamentu pod figurkę
- 5 000 zł** – zakupy przemysłowe
- 2 000 zł** – zakupy spożywcze.
- 12 760,69** – imprezy kulturalne (Dzień Dziecka, zabawa andrzejo-wa, wigilia wiejska, mikołajki).

Komorów Osiedle 22.09.2022

budżet na 2023: 107 019, 90 zł

Zgodnie z przyjętą przez mieszkańców uchwałą fundusz osiedla na 2023 zostanie przeznaczony na:

76 519,90 zł – organizację zajęć, warsztatów i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną oraz poznaniem kultury i dziedzictwa narodowego (w tym m.in. warsztaty, zajęcia, nauka tańca, koncerty, wyjazdy, szkolenia, wykłady, prelekcje, pokazy filmowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, pikniki, potańcówki)

30 5000 zł – organizację zajęć i warsztatów sportowych i rekreacyjnych, w tym m.in. pilates, fitness, joga, zumba.

Michałowice Osiedle 23.09.2022

budżet na 2023: 107 019,90 zł

Mieszkańcy zdecydowali o następującym podziale środków funduszu osiedla:

26 000 zł – organizacja zajęć sportowych, aktywizujących mieszkańców, w tym m.in. ćwiczenia dla seniorów, ogólnorozwojowe, pilates, joga, zajęcia sportowe dla dzieci, lekkoatletyka, gry zespołowe.

81 019,90 zł – organizacja imprez i zajęć aktywizujących mieszkańców Osiedla Michałowice w tym m.in. zajęcia cykliczne dla dzieci jak plastyka, rysunek, koncerty dla dzieci i dorosłych, teatryki, warsztaty „Zrób to sam”, warsztaty wielkanocne i bożonarodzeniowe, warsztaty kreatywne dla dzieci, warsztaty kulinarne, Imprezy okolicznościowe takie jak Dzień Dziecka, pożegnanie jesieni, sprzątanie Ziemi.

i roślinności niskiej. Z wnioskami o wykonanie nasadzeń występujemy także do innych podmiotów publicznych, które są właścicielami nieruchomości w Gminie Michałowice. Obecnie opracowujemy politykę dotyczącą odpowiedniego koszenia traw rosnących na nieruchomościach należących do naszego zasobu komunalnego. Mamy nadzieję, że dzięki temu działaniu w 2023 roku, będą mogli Państwo cieszyć się pięknymi łąkami kwietnymi.

Odnotowaliśmy głosy dotyczące potrzeby konsultowania zadań realizowanych przez gminę. O wszystkich naszych działaniach

informujemy Państwa za pośrednictwem biuletynu gminnego, strony internetowej urzędu gminy oraz mediów społecznościowych. Chcemy jednak, by komunikacja z Mieszkańcami była jeszcze lepsza. Dlatego przygotowaliśmy projekt uchwały w sprawie konsultacji społecznych. Przewiduje on, że ich przedmiotem będą mogły być sprawy ważne dla gminy. Nowością będzie możliwość prowadzenia konsultacji społecznych także na wniosek mieszkańców. Dzięki temu narzędziu zyskają Państwo formalne narzędzie do sygnalizowania nam swoich istotnych potrzeb. Projekt uchwały zostanie przedstawio-

ny już w październiku. Ze swojej strony mam nadzieję, że zyska on aprobatę radnych i już niebawem skorzystamy z nowego narzędzia włączającego mieszkańców w proces zarządzania publicznego.

Tegoroczne spotkania w sołectwach i osiedlach uważam za bardzo udane. Tym z Państwa, którzy wzięli w nich udział, dziękuję za aktywny uczestnictwo w dyskusji i zaangażowanie we wspólne sprawy. Natomiast do tych z Państwa, którzy nie mogli w nich uczestniczyć, już teraz kieruję zaproszenie do udziału w zebraniach wiejskich i osiedlowych, które odbędą się w przyszłym roku.

Autobusy

w Gminie Michałowice

60

61

62

Drodzy Mieszkańcy,

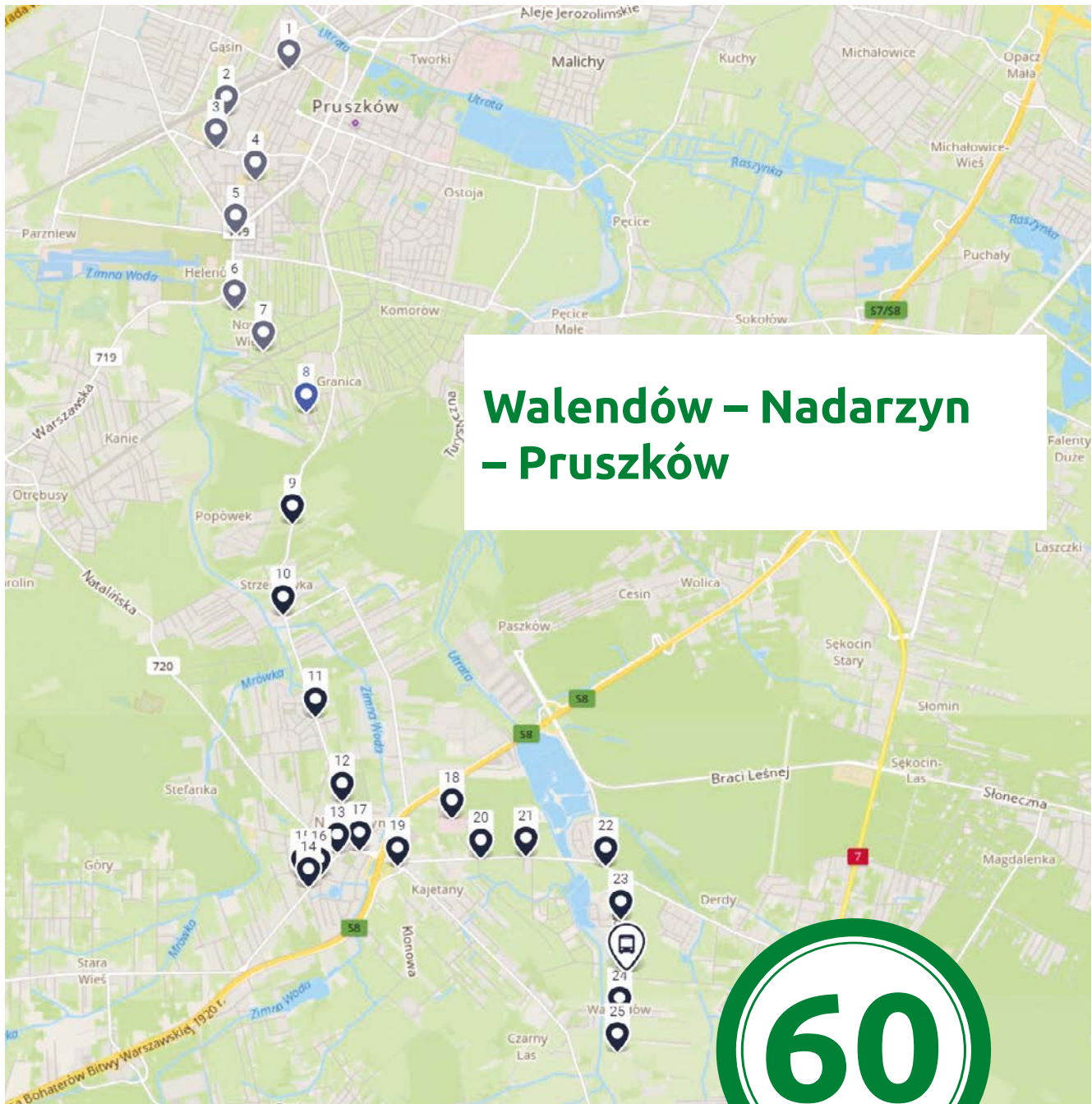
okres wakacyjny powoli dobiega końca. Od września wszyscy wrócimy do regularnego korzystania z transportu, zarówno miejskiego, jak i prywatnego. Dlatego w tym miejscu pragnę serdecznie Państwa zachęcić do korzystania z naszego gminnego transportu publicznego autobusowego.

Problemy, zarówno komunikacyjne, jak i środowiskowe wynikające z masowego używania transportu prywatnego, dotyczą nas wszystkich codziennie, dlatego ważne jest, by mieć świadomość korzyści, jakie niesie za sobą zrównoważony transport i mobilność.

Przesiadając się do komunikacji miejskiej, zmniejszamy emisję zanieczyszczeń do środowiska. Ponadto ograniczamy ruch na drogach, co przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa. Warto również wspomnieć, że kursujące w naszej gminie linie autobusowe, zapewniają sprawną i niedrogą możliwość przemieszczania się zarówno w obrębie naszych miejscowości, jak i sąsiednich, m.in.: Nadarzyna, Raszyna, czy Pruszkowa.

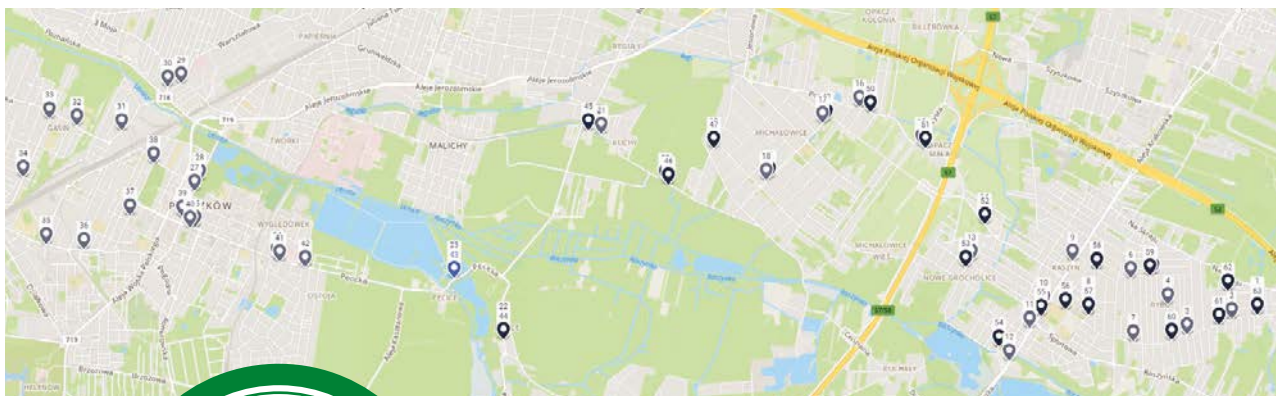
Mieszkamy w pięknej, bogatej w zielone tereny gminie, która mimo bliskiego sąsiedztwa Warszawy, bardzo się od niej różni. Zachowajmy te zdrowe różnice, dzięki którym jesteśmy dalecy od wielkomiejskiego zgiełku i tłoku.

Z wyrazami szacunku,
Małgorzata Pachecka
wójt gminy Michałowice

Przystanki autobusowe w naszej gminie:

- **Nowa Wieś**,
przy OSP
(ul. Główna 2)
- **Granica**,
przy szkole
(ul. Główna 96)

61

Rybie – Raszyn – Michałowice – Reguły – Michałowice – Pruszków

Przystanki autobusowe
w naszej gminie:

- **Opacz Mała**
(ul. Targowa, ul. Czapli)
- **Michałowice**
(ul. Szkolna przy kościele,
ul. Spacerowa, ul. Regulska,
al. Topolowa)
- **Reguły**
(przy urzędzie gminy,
al. Powstańców Warszawy 1)
- **Pęcice** (przy kościele,
ul. Parkowa, ul. Pęcicka)

Ważna informacja dla posiadaczy biletów okresowych ZTM

Osoby, które posiadają dowód zakupu biletu okresowego ZTM Warszawa (wymagane potwierdzenie w postaci paragonu), mogą bezpłatnie korzystać z przejazdów komunikacją działającą w ramach GPA.

Przystanki autobusowe w naszej gminie:

- **Komorów**
(al. M. Dąbrowskiej, ul. Sanatoryjna)
- **Sokotów**
(ul. Sokotowska)
- **Nowa Wieś**
(ul. Sasanek, ul. Brzozowa)
- **Pęcice Małe**
(ul. Konopnickiej)
- **Pęcice**
(ul. Parkowa)

**NA LINIACH OBOWIĄZUJE JEDEN CENNIK
OPŁAT ZA BILETY.**

BILETY MOŻNA KUPIĆ PRZEZ INTERNET

Więcej informacji znajdziesz na: <https://gpa.grodzisk.pl/>

Oferta dla seniorów w

Gmina Michałowice realizuje wiele działań na rzecz wsparcia seniorów, wykraczających poza działalność dedykowaną programami rządowymi. Dzięki aktywnie prowadzonej w gminie polityce senioralnej, michałowiccy seniorzy mogą korzystać z programów wspierających m.in. ich codzienne funkcjonowanie, poprawę zdrowia oraz jego monitorowanie, aktywizację społeczną, otrzymanie wsparcia finansowego, a także umożliwiających otrzymywanie przez członków rodziny pomocy w postaci czasowej opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Spośród programów skierowanych do seniorów zamieszkujących na terenie gminy Michałowice można wyróżnić:

Mieszkanie wytnie-niowe – stanowi wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpo-

średnią opiekę nad osobami pełnoletnimi z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równorzędnym) zamieszkującym na terenie gminy Michałowice.

Opiekunowie otrzymają czasowe wsparcie w sprawowaniu opieki nad schorowanymi bliskimi. Zapewni je wykwalifikowany personel, który przez cały czas pobytu pomoże podopiecznemu w codziennych czynnościach (utrzymanie higieny osobistej, ubieranie się, przemieszczanie się, załatwianie spraw osobistych, podawanie lekarstw, zakupy, przygotowanie posiłków i ich podanie oraz sprzątanie mieszkania), a także umożliwi mu spotkania z rodziną i znajomymi.

Mieszkanie mieści się w domu socjalnym w Komorowie przy ul. Sie-radzkiej.

Dzienny Dom Senior+ utworzony został w Komorowie przy ul. Ceglanej jako ośrodek wsparcia dla osób starszych. Dzienny Dom Senior+ zaprasza mieszkańców gminy Michałowice w wieku powyżej 60 lat, nieaktywnych zawodowo, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, szczególnie osoby, które ze względu na swoją sytuację zdrowotną i rodzinną wymagają wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz integracji i włączenia społecznego.

Uczestnikom-seniorom zapewniona jest opieka w godzinach od 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku, wsparcie wykwalifikowanego personelu, usługi socjalne i opiekuńcze, w tym jeden gorący posiłek, dostęp do przekąsek oraz napojów, pomoc w podstawowych czynnościach ży-

Gminie Michałowice

ciowych, usługi edukacyjne, w tym kształtowanie nawyków i postawy prozdrowotnej poprzez spotkania tematyczne, konsultacje specjalistyczne, poradnictwo, warsztaty i pogadanki, usługi kulturalno-oświatowe, w tym m.in. zapewnienie uczestnictwa w imprezach kulturalnych oraz spotkaniach okolicznościowych, usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii, w tym zajęcia podnoszące sprawność fizyczną, gimnastyka ogólnousprawniająca, taniec, usługi rekreacyjno-turystyczne, m.in. wycieczki, spotkania, terapia zajęciowa, w tym zajęcia kulinarne, plastyczne, rękodzielnicze itp., usługi aktywizujące społecznie: organizacja czasu wolnego, rozwój pasji i zainteresowań, samopomoc i wolontariat, współuczestnictwo w życiu społecznym.

Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego - z bezpłatnej wypożyczalni mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy gminy Michałowice, w szczególności osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby po urazach, wypadkach i zabiegach operacyjnych.

W wypożyczalni znajdują się 23 rodzaje sprzętu, w tym wózki inwalidzkie, łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwoleżynowe, koncentrator tlenu, laski i kule oraz sprzęt rehabilitacyjny i do ćwiczeń samowspomagających.

Sprzęt można wypożyczyć maksymalnie na 6 miesięcy.

Złota Rączka dla Seniora na lata 2022-2024 - program osłonowy gminy Michałowice zapewniający nieodpłatną pomoc seniorom w drobnych, domowych naprawach i pracach na za-

mieszkiwanej posesji, których nie są w stanie samodzielnie zrealizować z uwagi na wiek i stan zdrowia.

Wśród usług objętych programem znajdują się m.in.: regulacja drzwi i okien oraz uszczelnianie; naprawa przeciekających kranów; mon-

taż spłuczki i deski WC; odpowiednie kaloryfera; udroźnienie odpływów; wymiana lub uszczelnianie syfonów; montaż zamka, klamki w drzwiach; wymiana żarówek; naprawa gniazdek i wyłączników światła i lamp; naprawa

Wójt Gminy Michałowice, zachęca seniorów
do korzystania z porad prawnych

2022

bezpłatne

porady prawne dla seniorów z Gminy Michałowice

zapraszamy zainteresowane osoby do skorzystania
z nieodpłatnych porad prawnych.

PORADY UDZIELANE SĄ
w poniedziałki w godz. 13:30-15:30

21
listopada

19
grudnia

MIEJSCE:

Dzienny Dom Seniora w Komorowie, ul. Ceglana 2D

szuflad; montaż różnych karniszy, obrazów, półek itp.; podłączenie pralki, itp.; wymiana słuchawek i węży prysznicowych; naprawa listew przypodłogowych; zakładanie i naprawa rolet okiennych (nie dotyczy rolet metalowych lub antywłamaniowych), inne drobne czynności naprawcze i montażowe, które zostaną zaakceptowane przez pracownika podmiotu realizującego usługi naprawcze, w tym drobne prace naprawcze i porządkowe na zamieszkiwanej posesji.

W ramach programu pokrywany jest dojazd wykonawcy do seniora oraz koszt wykonania naprawy. Koszt zakupu niezbędnych części pokrywa senior.

Do skorzystania z programu mogą przystąpić mieszkańcy gminy Michałowice powyżej 60. roku życia, którzy mieszkają samotnie lub z inną osobą, której stan zdrowia uniemożliwia wykonanie usług określonych w programie, na stałe w lokalu, w którym ma być wykonana usługa. Kryterium przystąpienia do programu stanowi także dochód nieprzekraczający 2 500 zł netto na miesiąc dla osoby mieszkającej samotnie oraz 2000 zł netto dla osoby mieszkającej z innymi osobami.

Gminny program osłonowy, pozwalający na obniżenie kosztów mieszkaniowych na lata 2021-2024 – wsparcie mieszkańców, dla których ponoszenie kosztów mieszkaniowych stanowi nadmierne obciążenie ze względu na sytuację życiową lub dochodową.

Pomoc może być przyznana raz w roku na częściowe pokrycie opłat związanych z eksploatacją i utrzymaniem lokalu wykorzystywanego do celów mieszkaniowych oraz nieruchomości, na której się on znajduje, w szczególności na: czynsz, energię, gaz, wodę, odbiór

**ŚRODA
PONIEDZIAŁEK**
godz. 7:30

AQUA SENIOR

BEZPŁATNE ZAJĘCIA
DLA MIESZKAŃCÓW GMINY
MICHAŁOWICE W WIEKU 60+

ZAJĘCIA NA PŁYWALNI POD KIERUNKIEM WYKWALIFIKOWANEJ INSTRUKTORKI

nieczystości stałych i płynnych, ubezpieczenie, podatki.

Program skierowany jest do mieszkańców posiadających Kartę Mieszkańca Gminy Michałowice, którzy: są osobami powyżej 60. roku życia, których dochód nie przekracza, 2103 zł na osobę samotnie gospodarującą i 1584 zł na osobę w rodzinie, są osobami z niepełnosprawnością, które posiadają ważne orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), lub orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji, lub są osobami poniżej 16. roku życia legitymującymi się orzeczeniem o niepełnosprawności, których dochód nie przekracza 3505 zł na osobę samotnie gospodarującą i 2640 zł na osobę w rodzinie.

Wolontariat oraz teleopieka na rzecz seniorów realizowane m.in. poprzez przystąpienie do ministerialnego Programu Korpus Wsparcia Seniora - adresatami programu są

seniorzy w wieku 65 lat i więcej, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program zakłada pokrycie kosztów dojazdu wolontariuszy do seniorów oraz uzyskanie opaski bezpieczeństwa (teleopaski) wraz z systemem całodobowego monitorowania.

Bezpłatne szczepienia przeciw grypie - objęte są nimi osoby z grup podwyższonego ryzyka zachorowań na grypę: seniorzy 60+, osoby objęte opieką GOPS Michałowice, renciści oraz rolnicy pobierający emerytury rolnicze. (więcej na str. 60)

Zniżki na transport - seniorzy posiadający Kartę Mieszkańca Gminy Michałowice mają tańsze przejazdy kolejką WKD na linii Nowa Wieś-Warszawa Salomea. Za bilet waż-

ny do 12 minut zapłącą 1,50 zł, natomiast do 19 minut - 2,00 zł.

Bezpłatna pomoc prawna – seniorzy z gminy Michałowice mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych. Będą one w szczególności polegać na bieżącym udzielaniu interpretacji i porad prawnych oraz wyjaśnień w zakresie stosowania prawa.

Konsultacje odbywają się w Dziennym Domu Seniora+ przy ul. Ceglanej 2d. Szczegóły na stronie 48.

Oferta edukacyjno-kulturalna – w najbliższym czasie w gminie Michałowice odbędą się następujące spotkania dla Seniorów: „SARDYNIA – WYSPA STULATKÓW” – spotkanie ze znanym podróżnikiem, wicenaczelnym National Geographic Traveler Michałem Cessanis dotycząca zachowania długowieczności na przykładzie Sardynii, która jest w strefie „Blue Zone”, czyli pięciu miejsc na świecie, gdzie ludzie żyją najzdrowiej i najdłużej; „PRAWA KONSUMENTÓW - ZABEZPIECZ SIĘ PRZED FAŁSZYWYMI UMOWAMI” – spotkanie prowadzone przez powiatowego rzeczownika konsumentów w Pruszkowie oraz cykliczne warsztaty „TEATRALNIA K40, CZYLI TEATR

DOJRZAŁY” – projekt skierowany do osób 60+, zrzeszający osoby kreatywne, odważne, z zacięciem aktorskim i/lub muzycznym, które regularnie przygotowują spektakle dramatyczne i muzyczne w oparciu o terapeutyczne działania sztuki teatralnej.

Oferta sportowo-rekreacyjna – seniorzy z gminy Michałowice mogą bezpłatnie korzystać z zajęć sportowo-rekreacyjnych: „AQUA SENIOR” – zajęcia na basenie, „AKTYWNY SENIOR” – ogólnorozwojowe zajęcia prowadzone na powietrzu z wykorzystaniem siłowni plenerowej; „NORDIC WALKING” – spotkania seniorów z kijami do nordic walking na terenie różnych zakątków gminy; „BODYART” – ćwiczenia izometryczne wykonywane w różnych pozycjach z wykorzystaniem różnych technik oddechowych, mające na celu wzmocnienie mięśni oraz uczenie utrzymania równowagi. Jest to połączenie jogi, fitnessu, tańca i fizjoterapii; „ZDROWY KRĘGOSŁUP” - zajęcia gimnastyczne mające na celu wzmocnienie i rozciągnięcie mięśni odpowiadających za prawidłowe usprawnienie aparatu ruchu.

Ponadto mieszkańcy mogą korzystać ogólnopolskich programów:

Ogólnopolska Karta Seniora - każdy senior, który skończył 60 lat może bezpłatnie wyrobić imienną Ogólnopolską Kartę Seniora, która umożliwia korzystanie ze zniżek w rozmaitych punktach, instytucjach i ośrodkach zdrowia, tam gdzie są one honorowane. Takich punktów na terenie całej Polski jest już ponad 1400.

Usługi opiekuńcze i kierowanie do Domu Pomocy Społecznej - usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres świadczonych usług bytowych i pielęgnacyjnych obejmuje m.in: zakup niezbędnych artykułów spożywczych i higienicznych; realizację recept; pomoc w gotowaniu, mycie chorego, pomoc w załatwianiu potrzeb fizjologicznych, podawanie leków, pomoc w spożywaniu posiłków itp.

Więcej o Polityce Senioralnej gminy Michałowice na stronie: www.michalowice.pl/polityka-senioralna.

Wspomnienia Seniora

W kwietniu miało miejsce ważne wydarzenie w życiu publicznym naszego osiedla, kiedy to 2 kwietnia br. p. Małgorzata Pachecka, wójt naszej gminy, i p. Ewa Kisiel, dyrektor Biblioteki Publicznej w Michałowicach, dokonały otwarcia wystawy starych fotografii z naszego osiedla. Oglądając te stare zdjęcia ogarnęła mnie fala wspomnień i uświadomiłem sobie, że jestem już jednym z najstarszych mieszkańców osiedla, mieszkam w nim od roku 1955, początkowo przy ul. Rynkowej 9, a obecnie przy ul. Ogrodowej. Obok mojego domu był i jest piętrowy budynek przy ul. Rynkowej 7 należący do Zygmunta i Mirosławy Adamców. Właściciele nie mieszkali w swoim domu, gdyż był on obięty przepisami o publicznej gospodarce lo-

kalami i w latach 50-tych i 60-tych ubiegłego wieku mieszkali w nim lokatorzy kwaterunkowi, a mianowicie rodziny Lawrence, Stolarczyków i Rejowskich. Na parterze mieścił się sklep monopolowy, jedyny na naszym osiedlu. Prowadziła go Edmunda Stolarczyk, a mąż jej Tadeusz Stolarczyk pracował w Milicji Obywatelskiej i był naszym dzielnicowym. Oglądając zdjęcie starego baraku, w którym mieściła się szkoła podstawowa, przypomniałem sobie te lata, gdy uczęszczałem do niej, ukończyłem ją w roku 1958. Pamiętam panie nauczycielki: p. Lendzion z ul. Wojska Polskiego uczącą języka polskiego, p. Mańkowską z ul. Raszyńskiej uczącą matematyki, p. Teresę Sierak z Reguł od języka rosyjskiego i p. Wojciechowską od biologii. Kierownikiem szkoły

był p. Wojciechowski, który uczył śpiewu i grał na skrzypcach. Pamiętam też p. Wyszomirską, która uczyła dzieci z pierwszej klasy. Wówczas nauka odbywała się na dwie zmiany. Jak moja siódma klasa kończyła zajęcia, to wchodziły dzieci z pierwszej klasy. Przypominam sobie zabawną sytuację, gdy p. Wyszomirska mówiła do nas wychodźcie szybko, aby nie zabierać powietrza moim kochanym maluchom. Boiska do piłki nożnej nie było, grałem z kolegami na szerokiej ul. Szkolnej, w miejscu, gdzie obecnie znajduje się rondo imienia rotmistrza Witolda Pileckiego. Za barakiem szkoły była duża, pusta działka, aż do ul. Rynkowej. Na części tej działki uczniowie, pod kierunkiem nauczycielki biologii, uprawiali warzywa.

Uroczystość nadania nazw ronda im. rtm. Witolda Pileckiego. 14 października 2013. (Autor tekstu Janusz Sieciński pierwszy z prawej.)

Na zdjęciu drużyny harcerskiej z 1957 r. rozpoznaję moich kolegów. Są tam: Kazimierz Michalewicz z ul. Regulskiej, Stanisław Dąbrowa z ul. 11listopada (zginął tragicznie w Tatrach w 1968 r.), Eugeniusz Hanc z ul. Jesionowej, Leszek Fryszer z ul. Kościuszki i Waldemar Rowiński z bratem z ul. Kościuszki. Na zdjęciu jestem też ja (Janusz Sieciński) oraz drużynowy Ryszard Orłowski z Komendy Hufca ZHP w Ursusie. Drużynie naszej nadaliśmy imię Dywizjonu 303 RAF (Królewskich Sił Lotniczych). Był to dywizjon polskich pilotów, którzy w 1940 r. walczyli w obronie nieba nad Anglią i w znacznym stopniu przyczynili się do obrony angielskich miast przed bombardowaniami. Działała też drużyna zuchów, do której należeli m.in. Andrzej Wiszniewski z ul. Raszyńskiej i Roman Lawrence, późniejszy wieloletni wójt naszej gminy.

Pamiętam uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę nowej szkoły w 1958 r., a budynek został oddany do użytku w 1960 r.

Nabożeństwa w naszym osiedlu odbywały się początkowo w kaplicy przy ul. Raszyńskiej, obok

domu p. Gadomskiego, a następnie w drewnianym kościele wybudowanym przez księdza proboszcza Kołaczkowskiego. Kościół ten funkcjonował wiele lat, do czasu wybudowania kościoła murowanego, chyba w 1972 r.

Urząd Gminy działał początkowo w Opaczy-Kolonii, a następnie długi okres w budynku przy ul. Raszyńskiej 34, do czasu oddania do użytku nowego budynku w Regulach.

Ośrodek zdrowia mieścił się najpierw przy ul. Raszyńskiej, w domu na obecnej działce p. Romana Bedyńskiego, a następnie, od 1965 r. przy ul. Ludowej. W posiadanie tej działki weszła gmina w ten sposób, że jej właściciel Stanisław Wawrzecki (ojciec Pawła, aktora) został skazany na karę śmierci i przepadek mienia za przestępstwa gospodarcze. Ten stary budynek został wyburzony i zbudowany nowy. Jedynym lekarzem był tam dr Bolesław Nowicki, a następnie, przez wiele lat, leczyl nas dr Krężlewicz.

Codzienne życie w naszym osiedlu było dużo trudniejsze niż obecnie, nie było wody miejskiej, gazu ani kanalizacji dla ścieków. Dopiero w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku osiedle podłączono

do sieci gazowej, a w latach dziewięćdziesiątych stopniowo rozbudowywano kanalizację wodno-kanalizacyjną. Pamiętam, że ul. Raszyńska wysypana była czarnym leszem, a jak przejechał samochód, to unosiła się chmura pyłu. Na szczęście ruch był bardzo mały, gdyż niewielu mieszkańców posiadało auta.

W naszym osiedlu działa Zarząd Osiedla, w latach 2011-2015 r. przewodniczącym zarządu był p. Roman Bedyński, a ja byłem wówczas członkiem zarządu. Z naszej inicjatywy w 2013 r. rada gminy nadała imię rotmistrza Witolda Pileckiego dla ronda przy ul. Szkolnej oraz ufundowała tablicę pamiątkową dla tego wielkiego bohatera narodowego.

Odbyła się wówczas uroczystość poświęcenia ronda z udziałem kardynała Kazimierza Nycza, co można obejrzeć w internecie.

Osiedle nasze bardzo się zmieniło, jest coraz ładniej, a w ostatnich latach pojawia się coraz więcej zieleni. Pani wójt planuje założyć park zieleni na części szerokiej ul. Spacerowej, do realizacji w najbliższym czasie. Ulica Spacerowa jest bardzo szeroka, gdyż przed wojną planowano budowę kolejki EKD do Nadarzyna.

Uważam, że władze gminy prowadzą bardzo dobrą politykę inwestycyjną, rozbudowując bazę szkolną i przedszkolną oraz dbając o czystość i zieleń na osiedlu.

Pani wójt realizuje nowy program senioralny, wykazując wiele nowych inicjatyw, np. ostatnio wszyscy członkowie naszego koła Polskiego Związku Emerytów i Rencistów otrzymali kopertę życia, w której wpisaliśmy wszystkie niezbędne dane dla lekarza.

Janusz Sieciński

Historia Ma

*Autorka Dziennika -
Maria z Jankowskich
Jałowiecka*

Ta opowieść dotyczyć będzie trzech spraw ściśle ze sobą powiązanych. Pierwsza to osoba mieszkającej 120 lat temu w dworku w Regułach Marysi i jej rodziny, druga to jej pamiętnik i jego zaskakujące losy, a trzecia to moja relacja z Regułami i z tym pamiętnikiem. Zacznijmy od trzeciej.

W kwietniu 1952 roku Ojciec mój objął kierowanie Zakładem Doświadczalnym Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Regułach. Właśnie skończyłem roczek. Sprowadziliśmy się z początkiem lata. Zamieszkaliśmy w lewym skrzydle dworku. Mieliśmy do dyspozycji trzy pokoje. Do mieszkania wchodziło się z hallu przez kuchnię, z niej do wewnętrznego przedpokoju, skąd były

drzwi do pokoi i małej, bez okna, spiżarni. W sionce, z której wchodziło się do dwóch mieszkań na parterze i schodami na pięterko, były dwie łazienki, lewa nasza, prawa przynależna mieszkającym w prawym skrzydle państwu Dawidkom. Pan Karol Dawidko był głównym księgowym. Ojciec przez pierwsze trzy-cztery miesiące mieszkał w jednym pokoju z wyjściem na nieistniejącą już werandę. Czas spędzony w Regułach (Ojciec pracował tam do końca 1962 roku) wiąże się z najmiłszymi wspomnieniami z dzieciństwa, z beztroską i zabawami z rówieśnikami - Wandą i Elą Dawidko, Basią, Elą i Januszem Jaśkowcami, Tadzkiem Wieczorkiem, a w czasie wakacji z przyjeżdżającymi tu z Poznania Iką i Michałem Dębskimi. To jednocześnie wciąż przejmujące wspomnienie ostatnich kontaktów z Ojcem, który niebawem, bo we wrześniu 1963, zmarł. Ten czas to także kontakt z przyrodą, z obserwacją jej przemian w kolejnych porach roku, kontakt z końmi... Przez całe zawodowe życie spędzone w Warszawie tęskniłem za wiejską zielenią, ciszą i urodą pejzażu, za zapachem stajni. Ojciec czynił wiele, by majątek Reguły zachował wygląd i atmosferę przedwojenną, aby nowa rzeczywistość nie odciskała piętna na regułskiej materii. Park, alejki, rabaty, klomby, krzewy, wszystko było pod stałą opieką i dozorem zespołu ogrodników. Wiosną w parku i wokół dworku wysadzano z cieplarni

ry z Reguł

różne odmiany kwiatów: begonie, bratki, szalwię, wynoszono wielkie drewniane donice z agawami. Alejki czyszczone były z chwastów, dosypywano żwirek, krzewy przycinano do kolistych form. Nie tylko wygląd, ale i atmosfera przypominała przedwojenne dworskie realia. Czasem, zwłaszcza kiedy wypuszczałem się z obrębu istniejącego wówczas muru oddzielającego park i dworek od wsi, słyszałem komentarz starszych osób: „O idzie panicz”. Lubiłem spacerować po terenie zabudowań gospodarczych, zaglądałem do stajni, wozowni, oglądałem maszyny rolnicze. W parku, w dolnych konarach

drzew i krzewów, urządzaliśmy z rówieśnikami kryjówki. Wśród różnych smaków, które chyba każdy zapamiętuje z dzieciństwa, mnie wciąż się przypomina zimna, słodzona czarna kawa zbożowa wożona na pola żniwiarzom w upalne dni, zimny kalafior z majonezem podawany podczas dożynkowego poczęstunku i łyk ciemnego słodowego piwa wypity ukradkiem przed rodzicami. No i oczywiście szatkowana, a potem kiszona kapusta z dodatkiem marchwi i jabłuszek rajskich, przechowywana w dębowych beczkach w piwnicy dworku.

W kolejnych latach nazwa Reguły

elektryzowała, niosąc wspomnienie miejsca magicznego, krainy utraconej, powiązane z tęsknotą za zmarłym Ojcem, tak mocno osadzonym w regulskim pejzażu. W połowie lat 90. profesor Jerzy Adamski, krytyk teatralny i literacki, daleki powinowaty, wręczył mi, przy okazji moich imienin, niewielki pakuneczek. „To powinno być u ciebie - powiedział. Jesteś związany z Regułami”. Gdy rozwinąłem papier, ujrzałem pamiętnik obleczony w wytarty czerwony plusz z resztką metalowego okucia. Wewnątrz zapiski. Ładny czytelny charakter pisma zachęcał do lektury. Pierwszy wpis

Alfons, Maria, Teodora i Jadwiga Jankowscy na schodkach dworku w Regułach

Jadwiga (Jadka) i Maria (Mary) Jankowskie

zaczyna się: „Reguły, kwiecień 1901, Płynie pieśń... Czemu sercu smutno...”. Warto odnotować, że autorka cytuje tu fragment pieśni Miłosa Kotarbińskiego do preludium *As-dur* Fryderyka Chopina. Ukazuje to jej zainteresowania. Czytając kolejne stroniczki dziennika pani Mary zdałem sobie sprawę, że równo pięćdziesiąt lat później mieszkałem w „jej” dworcu, w tych co ona pokojach, chodziłem po tym samym parku, tymi samymi alejkami, wokół tego samego stawu, a spora część drzew i krzewów już wówczas na pewno tu rosła, w ich cieniu spacerowała Mary, a pół wieku później - ja. Zapewne w latach pięćdziesiątych żyły jeszcze w Regułach osoby ją pamiętające. Kiedy czytałem dziennik, przypomniałem sobie, że w końcu lat 60. słyszałem w radiu relację z programu Piwni-

cy pod Baranami zatytułowanego „Łaska Imperatora” albo „Pamiętnik Mary z Reguł” albo „Koncert ambitnych samouków”. Zadzwo- niłem do Jurka Adamskiego, pytając czy dobrze kojarzę, że dziennik Mary był podstawą jednego z programów Piwnicy, i jak znalazł się w jego rękach. Adamski, który często bywał tajemniczy, powiedział tylko, że przed laty otrzymał dziennik od wspólnej naszej krewnej, nieżyjącej już Zofii ze Skąpskich Dyakowskiej, utrzymującej serdeczne kontakty z artystami Piwnicy. Nawiązała je poprzez swoje dzieci aktywnie uczestniczące w kabarecie. Najstarszy syn Przemysław, saksofonista, przyczynił się do zaangażowania w Piwnicy Ewy Demarczyk. Nieco więcej dowiedziałem się z książki Joanny Olczak-Ronikier „Piwnica pod Baranami”, która pisze w niej:

„Dostałam ten pamiętnik od prof. Aleksandra Jackowskiego, redaktora naczelnego Polskiej Sztuki Ludowej, z sugestią, że może przyda się w Piwnicy.” Zadzwo- niłem do profesora Jackowskiego, powiedział, że znalazł dziennik tuż po wojnie, gdy porządkował i odgruzowywał warszawskie mieszkanie rodziców (ul. Podchorążych 89). Po jakimś czasie uznał, że rękopis ten może zainteresować Piotra Skrzyneckiego i przekazał go twórcy Piwnicy poprzez panią Joannę Olczak. Powiedział, że zapewne ktoś z rodziny autorki dziennika podczas okupacji mieszkał u jego rodziców. Nie wiedział kto.

Przez dłuższy czas sądziłem, że Mary, autorka dziennika nazywała się Marylska, tak jak długoletni właściciele Reguł. W roku 2006 przystąpiłem w Państwowym Instytucie Wydawniczym do prac nad wydaniem dziennika, zacząłem wtedy wraz z redaktor Ireną Szypowską i historykiem, genealogiem Piotrem Rogoyskim badać przeszłość Reguł i historię ich właścicieli.

W połowie XIX wieku właścicielem Reguł i Żółwina był Eustachy Marylski (1804-1871). Marylski jako uczeń warszawskiego liceum przebywał na pensji u Mikołaja Chopina, ojca Fryderyka. Przyjaźnił się z Fryderykiem Skarbkiem, z którym odbywał podróże zagraniczne. Miał trzy żony. Pierwsza urodziła mu syna Henryka, który zmarł w wieku 23 lat, i dwie córki: Joannę, która była teściową Wojciecha Kossaka oraz Jadwigę po mężu Czarniecką. Trzecia żona urodziła mu syna Antoniego Eustachego (1865-1937), zmarła w roku 1865 zapewne w trakcie lub niedługo po porodzie. Gdy umarł Eustachy Marylski, majątek Reguły objął w posiadanie

Jedna z pierwszych stron rękopisu Dziennika Mary z Reguł

jego sąsiad i przyjaciel Jan Paweł Łuszczewski (1834-1911), bezdzietny właściciel Pęcic. Zaopiekował się osieroconym sześciolatkiem Antonim Marylskim, adoptując go. Antoni przyjął drugi człon nazwiska i odtąd nazywał się Marylski-Łuszczewski.

Ostatni właściciel Reguł, Ludwik Trylski, nabył je w roku 1913 lub 1919. Nie dotarłem do ksiąg hipotecznych, gdzie powinna być informacja, w którym roku i od kogo je kupił; w różnych publikacjach pojawiają się nazwiska Marylski, Łuszczewski, ale także Alfons Adam Jankowski. Podejrzewam, że Jankowski był bardzo krótko właścicielem Reguł albo tylko ich dzierżawcą. W tej historii jest kilka jeszcze niewiadomych, lub wiadomości niepewnych, nieprecyzyjnych, wciąż wymagających poszukiwań i potwierdzeń. Z całą pewnością, w interesującym nas roku 1901 i kilkunastu następnym, Alfons Jankowski mieszkał z rodziną w dworku w Regułach.

Wiele cennych informacji choć nadal niepełnych, na temat potomków Alfonsa Jankowskiego, a także skany prezentowanych tu zdjęć, otrzymałem przed laty od ówczesnego dyrektora Muzeum w Zduńskiej Woli pana Jerzego Chrzanowskiego.

Alfons Adam Jankowski z małżeństwa z Teodorą Erner miał syna, także Alfonsa i cztery córki. Syn był inżynierem chemikiem, nie zawarł związku małżeńskiego, zginął w 1944 roku na Mokotowie, grzebiąc poległych powstańców warszawskich. Dwie starsze córki, których imion nie znamy, w roku 1901 były już zamężne. Pisownia nazwiska starszej nie jest pewna, (Kleine, Klaine lub Klajne), druga wyszła za mąż za Wendego; z tej rodziny pochodził znany warszawski adwokat, działacz opozycji, senator Edward Wende. Młodsze były jeszcze pannami. Jadwiga (zwana przez autorkę Jadką) urodziła się w 1879 i zawarła ślub (w listopadzie 1901) z mocno od niej

starszym Józefem Piotrem Drzewieckim. Zmarła w 1948 lub 1949 r. Drzewiecki był lekarzem, homeopatą i okultystą o międzynarodowych kontaktach. Do roku 1899 był ordynatorem Szpitala św. Ducha przy ul. Elektoralnej 12 w Warszawie. To autor wielu publikacji, głównie na temat alternatywnych metod leczenia. Drzewieccy mieszkali w kamienicy Branickich przy ul. Foksal 16 w Warszawie. Józef Drzewiecki zginął z rąk skrytobójcy, gdy wchodził do kamienicy przy ul. Smolnej 36, gdzie mieszkała jego siostra. Drzewieccy mieli dwoje dzieci: Jadwigę „Dzidkę” po mężu Engliht i Jerzego - słynnego konstruktora samolotów. Zbudowany przez niego szybowiec otrzymał nazwę od jego inicjałów - JD1, a samolot, płatowiec - JD2. Kolejne konstrukcje samolotów początkowo sportowych, ale też i pasażerskich, realizowane były zespołowo wraz ze Stanisławem Rogalskim i słynnym Stanisławem Wigurą, dlatego otrzymały nazwę - RWD

Witold Jałowiecki - mąż Mary

(Rogalski-Wigura-Drzewiecki), rozróżniane dodawaną cyfrą od 1 do 11. Jadwiga Drzewiecka po śmierci męża utrzymywała się z prowadzenia zakładów krawieckich, wychowując samodzielnie dzieci, pomagała także szwagrowi Jałowieckiemu (po śmierci swej siostry Marii) w wychowaniu nieletniej jeszcze córki. Po drugiej wojnie zamieszkała u tej siostrzenicy.

Bohaterka tej opowieści - Mary - nosiła dwa imiona - Maria Katarzyna. Urodziła się prawdopodobnie w roku 1881 lub rok, dwa później, jako najmłodsze dziecko Jankowskich. Zmarła młodo, bo w roku 1929. Jej dziennik to nie tylko bardzo szcze-

ry zapis stanu emocji, marzeń i pragnień. Czytelnik odnajdzie w nim wiele ciekawych informacji o życiu klasy ziemiańskiej i mieszczańskiej na początku wieku XX. Ciekawe są także zainteresowania autorki, jej lektury i sposób spędzania czasu, tak inny od współczesnych realiów. Przywołajmy fragment z jej notatek: „Żeby mi ja miała jakie zajęcia, które by mi zaabsorbowało myśli i duszę. Ale jakie? Gospodarstwo?... trochę się nim zajmuję, niedużo, bo nie mam do tego pościgu, chyba z obowiązku tylko... więc prowadzę rachunki, mam całą kasę, dysponuję obiady itd. Ale zajmować się kurami, kaczkami... to mnie przejmują odrazą... Lubię pieścić się z maleńkimi kurkami,

ale doglądać je, żywić i ciągle zajmować się nimi... nie mogę. Zresztą nieraz w gospodarstwie trzeba się zajmować rzeczami tak mało estetycznymi... dojrzeć lub dysponować potrafię, zajmować się tym sama jakoś nie mogę. Czytać? Chciałabym tylko Krasińskiego, Słowackiego lub Mickiewicza, ale ich dzieła jeszcze bardziej rozbudzają serce i wyobraźnię... a mnie tego nie trzeba.”

Główna jednak treść zapisków w dzienniku to fascynacja i zaurczenie osobą Witolda Jałowieckiego - Wita - jak go autorka nazywa. Są to wyznania bardzo szczerze, bardzo emocjonalne, z dzisiejszej perspektywy momentami śmieszące stylem, który nazywany jest pensjonarskim. To zapewne zdecydowało, iż fragmenty tego dziewczęcego „powiernika uczuć” wykorzystał Piotr Skrzynecki w jednym z programów Piwnicy pod Baranami.

Witold Jałowiecki był od Marii niewiele starszy, urodził się 23 stycznia 1881, zmarł 9 listopada 1947. Wielkie uczucie opisywane na kartach Dziennika zwieńczone zostało ślubem zawartym w Warszawie 24 lipca 1905 roku. Narzeczeństwo więc trwało cztery lata. Zapis kościelny określa ojca Mary jako „właściciela ziemskiego zamieszkałego we wsi Reguły”. Nie jest więc jednoznacznie określone, iż był on właścicielem Reguł, na pewno był ich mieszkańcem. Ale wróćmy do Witolda, gdyż pochodził z bardzo ciekawej rodziny. Brat jego ojca Bolesław Jałowiecki, przemysłowiec, budowniczy kolei, poseł do rosyjskiej Dumy Państwowej, ożenił się z Anielą - siostrą Stanisława Ignacego Witkiewicza - Witkacego. Ich synem był Mieczysław Jałowiecki dyplomata, polityk, delegat rządu RP w Gdańsku, autor wielokrotnie (także obecnie) wznawianych

*Piotr Skrzynecki z oryginałem Dziennika,
z archiwum Andrzeja M. Kobosa*

w Wydawnictwie Czytelnik wspomnień. Zięciem siostry Mieczysława, Jadwigi z męża Żukowskiej był generał Kazimierz Sosnkowski, minister spraw wojskowych (1920-1924) i Wódz Naczelny Polskich Sił Zbrojnych (1943-1944). Córka Mieczysława - Krystyna w 1933 roku uczestniczyła w prowadzonych przez moją Babcie Zofię Skąpską kursach gospodarstwa dla młodych ziemianek, o czym jest w drugim tomie jej wspomnień „Dziwne jest serce kobiece”.

Po ślubie małżonkowie Maria i Witold Jałowieccy zamieszkali w majątku rodzinnym Witolda - Komadzyn koło Kutna. Witold był doktorem nauk prawnych, studiował w Wilnie i w Szwajcarii, tam podobno był także słuchaczem akademii muzycznej. Kawaler orderu Polonia Restituta. Był sędzią w Kutnie i w Warszawie, gdzie mieszkał w domu przy ul.

Śniadeckich, dom ten spłonął we wrześniu 1939. Był więźniem niemieckiego obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen.

Małżeństwo zaowocowało synem Januszem (1906-1950) i córką Jadwigą (1917-1999). Janusz z małżeństwa z Marią Jełowiecką (sic!) nie miał dzieci. Ona była dentystką, on, jak ojciec, prawnikiem, podobno kierownikiem kancelarii Stefana Starzyńskiego, ostatniego przed wojną, prezydenta Warszawy, po wojnie zaś niedługo wicewojewodą łódzkim. Tak niesie przekaz rodzinny. Jadwiga Jałowiecka, po mężu Truszkowska, po śmierci matki pobierała nauki u siostr Niepokalanek w Nowym Sączu. Uczestniczyła w kampanii wrześniowej i w powstaniu warszawskim, podczas którego przyjęła pseudonim „Luba”, którym zwracali się do niej najbliżsi przez wszystkie powojenne lata. Po woj-

nie zamieszkała w Zduńskiej Woli, gdzie przez wiele lat uczyła w liceum im. Kazimierza Wielkiego. To u niej zamieszkali po wojnie ojciec Witold Jałowiecki i ciotka Jadwiga Drzewiecka, tam też w Zduńskiej Woli zakończyło się ich życie.

Gdy ukazał się „Dziennik Mary z Reguł”, pomyślałem, by spotkanie promocyjne książki odbyło się w Krakowie, w Piwnicy pod Baranami. Marek Pacuła, kierujący kabaretem po śmierci Piotra Skrzyneckiego, ochoczo na to przystał. Ten nadzwyczajny wieczór miał miejsce 19 października 2006 roku. Nadzwyczajny z dwu co najmniej powodów. Na otoczonej legendą scenie po 60 latach znów pojawił się oryginał dziennika. Wtedy trzymali go w dłoniach Piotr Skrzynecki i Krzysztof Litwin, a teraz ja przywołany przez Pacułę na estradę, bym niemo odegrał rolę Wita Jałowieckiego, ku któremu czułe i pełne miłosnego żaru słowa Mary kierowała młodziutka adeptka sztuki aktorskiej Marta Bucka (teraz z męża Honzatko). Ale Marek Pacuła przygotował niespodziankę, na scenę weszła Majka Zającówna, która przed sześćdziesięciu laty występowała w Piwnicy jako Mary. Teraz obie aktorki kierowały do mnie na przemian zdania z pensjonarskiego dziennika Mary.

Nadal nie wiemy wszystkiego o życiu Marii z Jankowskich Jałowieckiej, nie wiemy, czy jej emocje, szczęście i miłość były trwałe. Nie wiemy czy zostało spełnione jej pragnienie i potrzeba: „słodkich upojeń, takich zachwyty duszy, które ją porywają, a ślą zarazem jakąś cichość miłą i spokój, i ciepło”. Nie wiemy, czy przez wszystkie lata małżeństwa, Witold tak jak w 1901 roku „niesłychanie zadawał mi [ją] estetycznie”. Ufajmy, że tak było.

Rafał Skąpski

Wójt Gminy Michałowice zaprasza
mieszkańców gminy na

2022

BEZPŁATNE SZCZEPIENIA PRZECIW GRYPIE

do
16
GRUDNIA

OSOBY UPRAWNIONE:

- ur. przed 1 stycznia 1963 r.,
- objęte opieką GOPS,
- renciści,
- rolnicy pobierający emerytury rolnicze.

ABY SIĘ ZASZCZEPIĆ NALEŻY OKAZAĆ:

- dowód osobisty,
- **Kartę Mieszkańca
Gminy Michałowice**

WYZNACZONE PLACÓWKI:

GRANICA:	AMEDICA,	ul. Główna 104
KOMORÓW:	ARKA,	ul. Beryłowa 34
	ZDROWIE,	ul. Turkusowa 5
MICHAŁOWICE:	RES-MED,	ul. Ludowa 7

ZAPISY NA SZCZEPIENIA ODBYWAJĄ SIĘ W PRZYCHODNIACH NA TERENIE GMINY MICHAŁOWICE